

Civilní ochrana a Aktivní záloha ozbrojených sil České republiky

Bc. Petr Prokopič

Diplomová práce
2023

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Petr Prokopič**
Osobní číslo: **L21252**
Studijní program: **N1032A020002 Bezpečnost společnosti**
Specializace: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Civilní ochrana a Aktivní záloha ozbrojených sil České republiky**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte z dostupných zdrojů teoretický vstup do problematiky civilní ochrana a aktivní zálohy.
2. Uvedte do kontextu vztah mezi civilní ochranou a aktivními zálohami.
3. Zpracujte hodnocení proběhlých zásahů aktivních záloh na území České republiky.
4. Připravte návrh možného společného cvičení aktivních záloh a zařízení civilní ochrany.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BELLAL, Annyssa a Stuart CASEY-MASLEN. *The Additional Protocols to the Geneva Conventions in Context*. Oxford University Press, 2022. ISBN 9780192695444.
2. ČESKO. Zákon č. 45 ze dne 13. ledna 2016 o službě vojáků v záloze. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016, částka 17, s. 450-459. ISSN 1211-1244.
3. VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum Press, 2022. ISBN 978-80-246-5067-8.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucí práce.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Ing. Eleonóra Benčíková, PhD., MPH, MHA**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2023**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 28.04.2023

Jméno a příjmení studenta: Bc. Petr Prokopič

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce pojednává o dvou termínech spojených s obranou občanů České republiky, civilní ochrana a Aktivní záloha. Zmíněny jsou jejich jednotlivé úkoly i vzájemné cíle. Cílem je odhalit společné prvky, které mohou vést k ideální kooperaci. Výstupem je plán kolektivního cvičení personálu vybrané instituce civilní ochrany a příslušníky jednotky Aktivní zálohy. K vypracování je využito analýzy strategických dokumentů a rozborů již proběhlých cvičení. Význam cvičení spočívá ve zdokonalení činností ochrany obyvatelstva a spolupráce vedoucí ke snížení rizik a urychlenému naplnění úkolů. K naplnění cílů práce bylo využito analýz SWOT, ETA, FTA, a byly vypracovány dotazník a kontrolní seznam.

Klíčová slova: Aktivní záloha, armáda, bezpečnost státu, civilní ochrana, částečná mobilizace, krizová situace, ochrana obyvatelstva, Ženevské úmluvy

ABSTRACT

Civil Protection and Active Reserve of the Czech Republic

The thesis deals with two terms related to the defence of the citizens of the Czech Republic, civil protection and Active Reserve. Their respective tasks as well as their mutual goals are mentioned. The aim is to reveal common elements that can lead to an ideal cooperation. The result is a plan for a collective exercise of personnel of a selected civil protection institution and members of a unit of the Active Reserve. The methods used are analysis of strategic documents and studies of already conducted exercises. The purpose of the exercise is to perfect public protection tasks and cooperation leading to the reduction of risks and accelerated completion of objectives. To fulfil the aims of the thesis SWOT, ETA, FTA analyses were used and a questionnaire and checklist were drafted.

Keywords: Active Reserve, army, security of the state, civil protection, partial mobilization, crisis situation, population protection, the Geneva Conventions

Poděkování:

Mé poděkování patří paní Mgr. Ing. Eleonóře Benčíkové, PhD., MPH, MHA, vedoucí této práce, která mně poskytovala cenné rady při psaní diplomové práce a studiu na univerzitě.

Motto:

„Hanba vlasti jest hanba má, rána vlasti jest rána má, smrt vlasti jest smrt má; ale i život její jest život můj, i sláva její sláva má.“

Pavel Josef Šafařík, slavista

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CIVILNÍ OCHRANA V ČESKÉ REPUBLICE.....	12
2 AKTIVNÍ ZÁLOHA OZBROJENÝCH SIL ČESKÉ REPUBLIKY	19
3 OCHRANA OBYVATELSTVA NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI	22
3.1 CIVILNÍ OCHRANA V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE.....	22
3.2 SEVEROATLANTICKÁ ALIANCE	26
4 STRATEGICKÝ KONTEXT BEZPEČNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY.....	29
4.1 RELEVANTNÍ BEZPEČNOSTNÍ HROZBY PRO ČESKOU REPUBLIKU.....	29
4.2 ZAHRANIČNÍ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA VYBRANÝCH STÁTŮ	31
5 DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI	34
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
6 CVIČENÍ A NASAZENÍ NA UZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	36
6.1 CVIČENÍ ZAŘÍZENÍ CIVILNÍ OCHRANY	36
6.2 CVIČENÍ JEDNOTEK AKTIVNÍ ZÁLOHY	36
6.3 NASAZENÍ AKTIVNÍ ZÁLOHY NA ÚKOLY CIVILNÍ OCHRANY.....	38
7 POPIS VYBRANÝCH JEDNOTEK PRO SPOLEČNÉ CVIČENÍ.....	40
7.1 HORSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY	40
7.2 PĚŠÍ ROTA AKTIVNÍ ZÁLOHY KRAJSKÉHO VOJENSKÉHO VELITELSTVÍ.....	41
7.3 OCHRANA OBYVATELSTVA PŘED LAVINOVÝM NEBEZPEČÍM.....	42
8 SPOLEČNÉ CVIČENÍ HORSKÉ SLUŽBY A PĚŠÍ ROTY.....	44
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	65
SEZNAM OBRÁZKŮ	66
SEZNAM TABULEK.....	67
SEZNAM PŘÍLOH.....	68

ÚVOD

Předešlé roky 2019 a 2022 mají dnes neodmyslitelný vztah k ochraně obyvatelstva. Události s nimi spojené představily širší společnosti pojmy a profese, se kterými se doposud nemusely setkat. Tou první je nemoc COVID-19, která zasáhla celý svět včetně našeho území a přímo či nepřímo ovlivnila životy všech jeho obyvatel. Lidem byl jim omezen volný pohyb a styk s ostatními, podniky fungující řadu let byly odsouzeny ke krachu, výuka na školách se přesunula na distanční režim, a hlavní zprávou každého dne se stal počet nakažených a zesnulých osob. V tomto období se sluly instituce a organizace jako jsou Ústřední krizový štáb (dále jen „UKŠ“), Světová zdravotnická organizace. Bezpečnostní rada státu (dále jen „BRS“), Státní zdravotní ústav či samotný pojem civilní ochrana, ačkoliv do té doby nebyla znalost jejich funkcí rozšířená. Nedlouho poté se objevila další ohrožení globálního rozsahu, tentokrát zapříčiněné vyvrcholením rusko-ukrajinské krize v Ruskou invazi na Ukrajinu. Obyvatelstvo České republiky sice nebylo doposud ohroženo přímým ozbrojeným konfliktem, avšak sekundární následky zde pocítil každý, ať v migračních vlnách z východu nebo ve finanční nestabilitě. Tyto incidenty jsou tedy vybrány jako doklad o aktuálnosti tématu mimořádných událostí, se kterými úzce souvisí jak pojem civilní ochrana, tak i aktivní záloha, které jsou tématem této diplomové práce a jejichž personál se aktivně podílel na zažehnání negativních účinků nemoci COVID-19 a Ruské invaze na Ukrajinu.

Úkoly plněné v rámci mimořádných událostí se dají shrnout pod pojem ochrana obyvatelstva, s ním nese společný název i specializace magisterského studia na Fakultě logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati. Pro pětileté studium, vedené odborníky jak z civilních, tak vojenských oborů, je spojení témat civilní ochrany a Aktivní zálohy v diplomovou práci snad náležité završení. K udržení patřičné úrovně se práce opírá o platné legislativní ukotvení problematiky. Mimo to čerpá z poznatků odborníků v tištěné literatuře a internetových článcích o nedávných událostech spojených s ohrožením a ochranou obyvatel. Všechny vlastní výstupy jsou porovnány se strategickými dokumenty, které ukazují na konkrétní trendy v oblasti bezpečnosti, a práce tak zůstává relativní k podmínkám České republiky.

První, teoretická, část práce je sestavena z kapitol představující prostředky civilní ochrany a jednotky Aktivní zálohy České republiky, a jejich činnosti v rámci ochrany obyvatelstva. Následují kapitoly s kontextem bezpečnosti v České republice a ve světě, a nástroje řešení civilní ochrany v mezinárodním měřítku. Praktická část přímo navazuje na poznatky z teoretického výstupu a provádí analýzu hrozby a jednotek vyhodnocených jako relevantní

v předchozích kapitolách. Závěrečné sestavení společného cvičení předchází rozbor již proběhlých cvičení jednotek civilní ochrany a Aktivní zálohy na území České republiky, a vybrané nasazení při mimořádných událostech.

Výstup práce, jímž je návrh společného cvičení, byl zvolen, aby poukázal na výhody připravenosti na jednotlivé krizové události oproti improvizovanému jednání, které se vždy historicky předvedlo jako to méně efektivní. V jiných oborech je možné, že chaotičnost a nepřipravenost vede pouze ke ztrátám finančním, ale při řešení problematiky ochrany civilního obyvatelstva se jakékoli prodlení odrazí na počtech obětí.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ

Za hlavní cíl práce bylo zvoleno vytvoření realistického cvičení reakce na mimořádnou událost zahrnující vybrané zařízené civilní ochrany a jednotky Aktivní zálohy.

K naplnění hlavního cíle práce a udání kontextu práce byly vybrány následující dílčí cíle:

- Seznámení čtenáře s činnostmi a zařízeními civilní ochrany v České republice,
- seznámení s Aktivní zálohou České republiky,
- představení bezpečnostních trendů v České republice a ve světě,
- poukázání na společné vlastnosti mezi činnostmi aktivní zálohy a civilní ochranou.

Zpracování teoretické části proběhlo na základě sběru dat pomocí analýzy strategických dokumentů zainteresovaných orgánů, legislativních předpisů, vlastních zkušeností autora práce, odborné literatury, novinových a internetových reportáží o uplynulých událostech.

Pro zpracování diplomové práce byly použity následující metody:

SWOT analýza hodnotící příležitosti a hrozby ovlivňující úspěšnost nasazení jednotek Aktivní zálohy do činností civilní ochrany.

Analýza stromu poruchových stavů (Fault Tree Analysis) vyhodnocující pravděpodobnost vzniku závažné mimořádné události.

Analýza stromu událostí (Event Tree Analysis) navazující na vznik mimořádné události a popisující sekvenci činností související s jejím řešením.

Analýza pomocí kontrolního seznamu (Checklist Analysis) ověřující naplnění správného postupu v rámci plnění jednotlivých úkonů cvičení.

Dotazník (Questionnaire) obsahující sadu otázek pro účastníky k nalezení nedostatků a zajištění zvýšení kvality následných cvičení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CIVILNÍ OCHRANA V ČESKÉ REPUBLICE

Následuje výčet legislativního rámce civilní ochrany s konkrétně zmíněnými body.

Sdělení č. 168/1991 Sb., sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a konfliktů nemajících mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977

V rámci civilní ochrany má sdělení 32 článků přímo se týkající civilního obyvatelstva, civilních osob a všeobecné ochrany proti následkům nepřátelských akcí. Dále zde najdeme část o pomoci ve prospěch civilního obyvatelstva.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Definuje stav ohrožení státu, nouzový stav a bezpečnostní radu stát. Přirazuje ozbrojeným silám, ozbrojeným bezpečnostním sborům, záchranným sborům a havarijním službám dozor nad bezpečností České republiky. Určuje rozsah branné povinnosti, úkoly ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb, jejich organizaci, přípravu a doplňování.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Definuje ochranou obyvatelstva jako plnění úkolů civilní ochrany. Konkrétně varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. Hovoří o integrovaném záchranném systému (dále jen "IZS") a fyzických osobách a jejich povinnostem v rámci civilní ochrany a cvičení a komunikace složek IZS.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Jmenuje subjekty kritické infrastruktury a orgány krizového řízení. Vymezuje pojmy civilní ochrany jako krizová stav, krizové řízení, stav nebezpečí.

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

Mění zákon o daních z příjmu ve prospěch orgánů krizového řízení. Přirazuje vládě pravomoci za nouzového stavu. Hovoří o systémech hospodářských opatření pro krizové stavy, a nouzového hospodářství a zásobách pro humanitární pomoc.

Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva

Náhrady výdajů k zabezpečení činnosti zařízení civilní ochrany a výdajů vynaložených právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. Udávají pravidla zapojování do mezinárodních záchranných operací, a poskytování a přijímání humanitární pomoci. Finanční a hmotné zabezpečení.

Vyhláška č. 328/2001 Sb., Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Zásady koordinace složek IZS při společném zásahu a zásady spolupráce operačních středisek základních složek. Dokumentace o společných školeních, instruktážích a o cvičení složek.

Vyhláška č. 380/2002 Sb., Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Udává postupy při zřizování zařízení civilní ochrany a při odborné přípravě jejich personálu a při poskytování úkrytů a způsob a rozsah kolektivní a individuální ochrany obyvatelstva. Určuje požadavky ochrany obyvatelstva v územním plánování a technické požadavky na stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany.

Následuje výběr a popis příslušných orgánů, organizací a složek plnící úkoly civilní ochrany zmíněných v předchozí podkapitole. Jedná se o stálé útvary, které fungují i za neválečného stavu a v případě potřeby obrany státu přechází na zabezpečování humanitárních úkolů (Bellal, 2022).

Základní složky Integrovaného záchranného systému

Jelikož jednotlivé složky v místech zásahu mají odlišnou pracovní náplň vznikl IZS, který ulehčuje spolupráci a koordinaci při řešení mimořádných událostí.

Hasičský záchranný sbor České republiky představuje základní složku IZS, která se dále člení na krajské pracoviště. Jedná se o bezpečnostní sbor s posláním ochrany životů a zdraví osob, životního prostředí, zvěře a majetku před požáry a dalšími mimořádnými událostmi nebo krizovými situacemi. Zároveň přispívá k zajištění bezpečnosti České

republiky, požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, krizového řízení, humanitární pomoci a dalších úkolů (Zákon č. 320/2015 Sb.).

Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany představují systém tvořený požární technikou, věcnými prostředky požární ochrany a vyškolenými osobami. Jsou zřizovány obcí a fungují na základě dobrovolnosti. Základním úkolem je ochrana životů a zdraví osob, majetku a životního prostředí před požáry. Zároveň poskytují pomoc při mimořádných událostech nebo provádění záchranných a likvidačních prací. Jsou podřízené jednotkám Hasičského záchranného sboru (Talacko, 2014).

Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby příspěvkové organizace krajů, které sdružuje Asociace zdravotnických záchranných služeb. Výjezdové základny jsou rozmístěny tak, aby dostupnost služby byla zajištěna do 20 minut jízdy. Poskytují dvě základní pomoci – rychlou lékařskou pomoc a rychlou zdravotnickou pomoc. Některé služby disponují i speciálními vozidly nebo takzvaným Rendez-vous systémem. Součástí je i 10 základen letecké záchranné služby (Franěk, 2023).

Policie České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor, který má za cíl plnit úkoly v rámci zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. To zahrnuje ochranu bezpečnosti osob a majetku, veřejný pořádek, plnění úkolů podle trestního řádu a v rámci předcházení trestné činnosti. Jejich zástupci jsou součástí bezpečnostních rad na jednotlivých úrovních. Při mimořádné situaci se podílí na evakuaci, provádějí hlídkovou službu a spolupracují s krizovými orgány (Zákon č. 273/2008 Sb.).

Obce a ORP mají na starost přípravu obce na mimořádné události a podílí se na ochraně obyvatelstva a provádění záchranných a likvidačních prací. Jejich orgány jsou starosta a obecní úřad (Ministerstvo vnitra, 2021).

Městská a obecní policie jsou orgány obce, které zřizuje zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou. Úkoly plní v rámci obce. Dohlíží na veřejný pořádek, dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení. Přispívá k bezpečnosti osob a majetku, podílí se na prevenci kriminality, a především spolupracuje s Policií České republiky. Za mimořádných událostech je k dispozici orgánům obce (Zákon č. 553/1991 Sb.).

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí, které nejsou zařazené do plošného pokrytí se zpravidla vedou ve druhém a vyšším stupni poplachu v poplachových plánech (Talacko, 2014).

Povodňové komise obcí se zřizují za účelem plnění úkolů v rámci ochrany před povodněmi. V případě, že ji nelze zřídit, činnost zajistí obecní rada. Mezi jejich činnosti se řadí zpracování povodňového plánu obce, provádění povodňové prohlídky, vyhlášení a odvolávání stupňů povodňové aktivity, organizace, řízení a koordinace opatření na ochranu před povodněmi, zajištění pracovní síly a věcné prostředky pro záchranné práce apod. Záznamy vedou v povodňové knize (Zákon č.254/2001 Sb.).

Obecní úřad představuje orgán obce, který organizuje přípravu na mimořádné události. S integrovaným záchranným systémem spolupracuje při provádění záchranných a likvidačních prací, zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob, podílí se na nouzovém přežití obyvatel a vede evidenci staveb civilní ochrany vč. provádění jejich kontrol. Na vyžádání poskytuje hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné pro zpracování havarijních plánů (Zákon č.239/2000 Sb.).

Starosta obce v rámci provádění záchranných a likvidačních prací zajišťuje varování osob na území obce, organizuje činnosti nezbytných v rámci nouzového přežití obyvatel a má oprávnění vyzvat příslušné osoby k poskytnutí osobní či věcné pomoci. Na základě dohody s velitelem zásahu nebo starostou ORP může organizovat evakuaci obyvatel ze zasaženého území (Ministerstvo vnitra, 2021).

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady zajišťují v rámci své působnosti připravenost na řešení krizových situací. Zřizují si svá pracoviště krizového řízení, skrze která zpracovávají krizové plány. V případě přípravy na krizové situace a jejich řešení si zřizují jako svůj pracovní orgán krizový štáb. Vedou přehled možných zdrojů rizik, provádějí analýzy ohrožení a odstraňují nedostatky, které mohou vést ke vzniku krizové situace. Rozhodují o činnostech k realizaci záchranných a likvidačních prací včetně zmírnění jejich následků a organizují bezprostřední nezbytné opravy na zařízeních civilní ochrany. Dalším jejich úkolem je chránit a spravovat příslušné prvky kritické infrastruktury, včetně té evropské (Zákon č. 239/2000 Sb.).

Ministerstvo dopravy a spojů plní úkoly v oblasti dopravy silniční, železniční, letecké, vnitrozemské vodní a námořní. Zabezpečuje celostátní informační systém pro záchranné a likvidační práce v oblasti mobilních zdrojů nebezpečí v dopravě (Zákon č. 239/2000 Sb.).

Ministerstvo zdravotnictví odpovídá za poskytnutí lékařské pomoci každému občanovi a plní úkoly v oblasti veřejného zdraví, lázeňství, vědeckovýzkumné činnosti apod. Při

krizovém stavu koordinuje na vyžádání kraje činnost poskytovatelů zdravotnické dopravní služby a přepravy, zdravotnické záchranné služby a akutní lůžkové péče. Dále zajišťuje nákup a distribuci potřebných léčivých přípravků, pokud si to krizová situace vyžaduje. Odpovídá za chod krajských hygienických stanic a jejich územních pracovišť (Zákon č. 239/2000 Sb.).

Ministerstvo zahraničních věcí se věnuje oblasti zahraniční politiky. Vytváří koncepci a koordinuje zahraniční rozvojovou pomoc. Dále zabezpečuje a koordinuje projednávání mezinárodních smluv a dohod, uděluje souhlas pro dovoz a vývoz vojenského materiálu. Spolupracuje s ministerstvem vnitra v oblasti poskytování humanitární pomoci do zahraničí (Zákon č. 2/1969 Sb.).

Ministerstvo vnitra sjednocuje postupy ministerstev, ústředních správních úřadů, krajských úřadů, obecních úřadů, právnických a podnikajících fyzických osob. Odpovídá za přípravu a řešení krizových situací související s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem. Zabezpečuje nezbytnou koordinaci záchranných a likvidačních prací, v součinnosti s ministerstvem zahraničních věcí rozhoduje o poskytování humanitární pomoci do zahraničí. Většinu úkolů plní Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (Zákon č. 239/2000 Sb.).

Kraje představují samosprávné územní celky jejichž orgány zajišťují přípravu na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. Jde o krajský úřad a hejtmana kraje, jehož poradním orgánem je bezpečnostní rada kraje a pracovním krizový štáb. Tyto subjekty podléhají Ministerstvu vnitra a úzce spolupracují s HZS ČR. Hejtman mimo jiné schvaluje poplachový plán IZS kraje, havarijní plán kraje a vnější havarijní plán (Ministerstvo vnitra, 2021).

Ostatní složky Integrovaného záchranného systému poskytují plánovanou pomoc na vyžádání základním složkám IZS při provádění záchranných a likvidačních prací. Jejich přehled včetně vyčleněných sil a prostředků je veden v jednotlivých poplachových plánech IZS. Patří sem ozbrojené síly, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, zařízení civilní ochrany, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, neziskové organizace, občanská sdružení nebo odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic ((Řehák et al., 2019).

Humanitární jednotky ČČK představují hlavní nástroj pomoci Českého červeného kříže při mimořádných událostech. Jsou součástí všech oblastních spolků. Každá jednotka

je tvořena 21 členy a skládá se ze sekcí zdravotnické, ubytovací, stravovací, psychosociální a technické. Poskytují pomoc psychosociální, asistují v evakuačních centrech, zajišťuje nouzové ubytování, sběr a distribuci humanitární pomoci (Kavan et al., 2022).

Člověk v tísní je obecně prospěšná společnost zaměřená na humanitární, rozvojovou, vzdělávací a lidskoprávní oblast. Jde o nestátní neziskovou organizaci poskytující pomoc i mimo Českou republiku. Poskytuje pomoc osobám postiženým přírodními katastrofami, válečnou situací nebo dlouhodobou pomoc lidem v rozvojových zemích (Kavan et al., 2022).

Adventistická nadace pro pomoc a rozvoj představuje mezinárodní humanitární a rozvojovou organizaci působící v České republice, ale i ve jiných státech světa. Organizace se soustředí na pomoc po katastrofách, ale i na dlouhodobou pomoc. V rámci mimořádných událostí spolupracuje s IZS, kdy poskytuje svůj psychosociální intervenční tým (Kavan et al., 2022).

Charita České republiky se řadí mezi neziskové humanitární organizace a je součástí Caritas Internationalis a Caritas Europe. Na území České republiky ji zřizuje římskokatolická církev. Pomoc je poskytována bezplatně osobám, které ji vyžadují z důvodu nemoci, handicapu, stáří, zadlužení nebo sociální nouzi. Při mimořádných událostech nabízí postiženým osobám poradenství, duchovní pomoc, krizovou linku, psychologickou pomoc, výpůjčku vysoušečů, materiální pomoc, zapojení dobrovolníků, finanční pomoc, náhradní ubytování (Kavan et al., 2022).

Vězeňská služba České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor zajišťující výkon vazby, zabezpečovací detence a výkon trestu odnětí svobody. Spravuje vazební věznice a vede evidenci příslušných osob. V případě nemožnosti zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti pomocí sil a prostředků Policie České republiky, mohou být příslušníci povoláni k plnění úkolů policie na nezbytnou dobu (Zákon č. 555/1992 Sb.).

Celní správa České republiky se řadí mezi ozbrojené bezpečnostní sbory. Celní úřady představují správní úřady, které jsou součástí organizačními složkami státu a podřízeny Ministerstvu financí. Provádí celní dohled nad zbožím, správu cla a daní, kontrola nezbytných dokladů k vývozu, vybírání a vymáhání pokut apod. V rámci své kompetence může osobám za mimořádné události odpustit daně a poplatky (Zákon č. 17/2012 Sb.).

Vodní záchranné služby zajišťuje na území České republiky Český červený kříž. Je vedena v Ústředním poplachovém plánu IZS. Věnuje se vodní záchraně, vzdělávání, záchrannářským sportům a dalším aktivitám. Hlavní úkol představuje záchrana a poskytování neodkladné první pomoci na otevřených vodních plochách nebo v jejich blízkosti vč. záchrany a technické pomoci (ČČK, 2023).

Delta Systém Air a. s. je leteckou společností působící v oblasti zdravotnictví, v rámci kterého provozuje leteckou záchrannou službu, ale i provádí repatriační lety. Má vlastní techniku vč. střediska údržby. Působí na několika základnách na území České republiky (DSA, 2023).

Air Transport Europe s. r. o. působí v oblasti letecké záchrany na území Slovenské republiky. Působí i na území České republiky, přesněji v Olomouckém kraji (ATE, 2023).

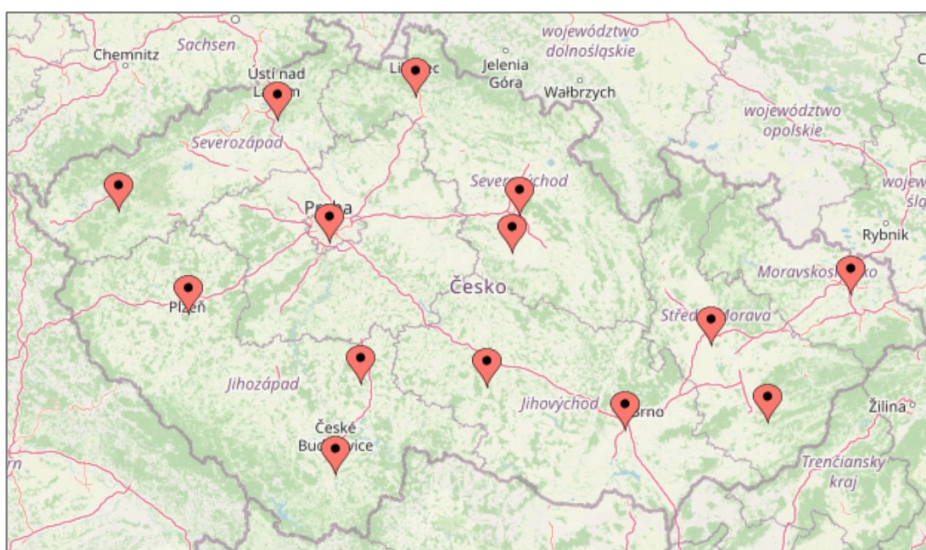
2 AKTIVNÍ ZÁLOHA OZBROJENÝCH SIL ČESKÉ REPUBLIKY

U vzniku Aktivních záloh stála myšlenka dobrovolných vojenských cvičení. V praxi znamená, že cvičení by se účastnili pouze vojáci, kteří cvičit chtěli. To bylo v devadesátých letech, kdy se většina povolanců záložáku nějakých způsobů chtěla nasazení vyhnout, takže myšlenka dožadování se výcviku byla až nesmyslná. V roce 1999 se uskutečnilo první dobrovolné vojenské cvičení. Výsledky zde předčily očekávání a v roce 2000 začala formovat 1. pěší rota dobrovolníků 1. výcvikové a mobilizační základny územní obrany v Litoměřicích. Rota i základna byly nedlouho poté zrušeny. Proto se začalo uvažovat o zcela samostatných jednotkách tvořených pouze dobrovolníky. To vedlo ke vzniku 1. mechanizované roty 22. mechanizovaného praporu ve Strašicích. 6.11.-10.11.2000 proběhlo první cvičení roty.

V srpnu 2002 byla Česká republika zasažena povodněmi. Do likvidace následků se zapojily stovky členů Aktivní zálohy dobrovolné, čímž prokázali schopnosti stejné úrovně jako jednotky profesionální. Tentýž rok po nabytí platnosti zákona 128/2002 Sb., vznikl ve Strašicích 1. mechanizovaný prapor AZD.

V roce 2003 došlo k reformě Armády České republiky a byla zrušena brigáda, u které byl právě mechanizovaný prapor AZD. V tento moment neměli dobrovolní záložáci žádnou možnost kam se přemístit.

K 1.1.2004 vzniklo 14 strážních rot AZD. Dnes je známe jako pěší roty aktivní zálohy (Kuthan, 2018)

Obrázek 1 Přehled vojenských útvarů teritoriálních sil aktivní zálohy

Zdroj: Zpracováno pomocí © OpenStreetMap

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

Příprava ozbrojených sil a vojenský materiál. Ozbrojené síly, jejich řízení a úkoly.

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)

Branná povinnost. Pro doplňování ozbrojených sil je určena záloha ozbrojených sil jejíž částí je aktivní záloha. Příprava vojáka v záloze k plnění úkolů ozbrojených sil. Služba v operačním nasazení. Povolání na vojenské cvičení nebo do služby v operačním nasazení. Přestupky vojáků v záloze.

Zákon č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze

Obecná ustanovení. Průběh služby. Omezení práv vojáka v záloze ve službě a kázeňské právo. Naturální a peněžní náležitosti. Náhrada škody způsobené vojákovu v záloze ve službě. Zvláštní ustanovení o službě vojáka v aktivní záloze. Společná, přechodná a zrušovací ustanovení.

Zákon č. 47/2016 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Pro doplňování ozbrojených sil je určena záloha ozbrojených sil. Voják, který nevykonává vojenskou činnou službu a má brannou povinnost, je vojákem v záloze. Voják v záloze se předurčí pro doplnění ozbrojených sil podle potřeb ozbrojených sil.“. Zánik branné povinnosti. Krajské vojenské velitelství může v případě potřeby ozbrojených sil zařadit do aktivní zálohy také bývalého vojáka z povolání, a to nejpozději do 2 let ode dne ukončení jeho služebního poměru vojáka z povolání. Do aktivní zálohy zařazuje vojáka krajské vojenské velitelství rozhodnutím na dobu nejdéle 3 let. Příprava vojáka v záloze k plnění úkolů ozbrojených sil. Odklad vojenského cvičení.

Vyhláška č. 287/2016 Sb., o rozsahu a způsobu poskytování proviantních a výstrojních náležitostí vojákům v záloze ve službě

Poskytování bezplatného stravování. Poskytování náhrady v penězích namísto výdeje teplé stravy. Poskytování jiných potravin namísto výdeje teplé stravy. Způsob poskytování výstrojních náležitostí

Vyhláška č. 357/2016 Sb., o zdravotní způsobilosti k výkonu vojenské činné služby

Společné zásady pro posuzování zdravotní způsobilosti. Posuzování zdravotní způsobilosti občana, který požádal o zařazení do aktivní zálohy nebo o účast na vojenském cvičení. Seznam nemocí, vad a stavů pro posuzování zdravotní způsobilosti.

Zákon č. 294/2017 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze

Změna definice vojenského cvičení. Mění se povinnost z absolvování jednoho cvičení na absolvování 7 dní. Zvýšení odměn vojákům v aktivní záloze s odpracovanými roky.

3 OCHRANA OBYVATELSTVA NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

Pro nadnárodní řešení oblasti civilní ochrany jsou pro Českou republiku nejdůležitější mezivládní organizace Severoatlantická aliance (dále jen „NATO“, z anglického názvu North Atlantic Treaty Organization) a Evropská unie (dále jen „EU“). Spojenci NATO a EU sdílejí stejné hodnoty a ochrana obyvatelstva je neoddělitelně zakomponována v cílech a strategiích obou společenství. Následující podkapitoly popisují jednotlivé nástroje používá k naplnění těchto úkonů (NATO, 2023).

3.1 Civilní ochrana v rámci Evropské unie

Za posledních čtyřicet let způsobily katastrofy hospodářské ztráty přibližně o výši 500 miliard eur a postihly téměř 50 milionů lidí, proto je řízení rizik katastrof začleněno do klíčových oblastí agendy EU. Všechny členské státy nejsou při případných krizích zasaženy stejnou měrou, přístup k řešení je však postaven na hodnotách kooperace. EU k prevenci, připravenosti a řešení katastrof využívá těchto uskupení.

Mechanismus civilní ochrany EU (dále jen „EUCPM“, z anglického názvu EU Civil Protection Mechanism) byl zřízen v roce 2001 Evropskou komisí jako nástroj posílení spolupráce mezi členskými zeměmi EU a dalšími 8 zúčastněnými státy při prevenci, připravenosti a řešení katastrof. EUCPM umožňuje jakékoli zemi požádat o pomoc vyskytne-li se mimořádná událost přesahující kapacity vnitrostátních orgánů. Většina nákladů na aktivaci mechanismu je hrazena Evropskou komisí, ta má také na starosti koordinaci pomoci. Od svého vzniku EUCPM reagoval na více než 600 žádostí. Mezi nečlenské státy EU podílející se na mechanismu patří: Albánie, Bosna a Hercegovina, Island, Černá Hora, Severní Makedonie, Norsko, Srbsko a Turecko (European Commission, 2023).

Střediska pro koordinaci odezvy na mimořádné události (dále jen „ERCC“, z anglického názvu Emergency Response Coordination Centre) je součástí EUCPM. Na starost má koordinaci poskytování pomoci zemím zasažených mimořádnou událostí, a to v podobě vybavení, speciálních týmů a odborných znalostí. Středisko umožňuje komunikaci mezi zasaženou oblastí a členskými státy a zajišťuje přísun informací od odborníků na civilní ochranu a humanitární pomoc. Provoz střediska ERCC je nepřetržitý a na vyžádání států či Organizace spojených národů poskytuje pomoc zasaženým zemím v i mimo EU. Správná koordinace zajišťuje, že bude poskytnuta pomoc upravena na konkrétní riziko a sníží se úsilí a zátěž zapojených složek. Komunikace může probíhat přímo mezi ERCC a zapojenými složkami ochrany obyvatelstva v místě události. Dále může rozhodnout o finanční podpoře

na zajištění potřebných prostředků a příslušných jednotek. Od roku 2001 byl mechanismus koordinace spuštěn více než 600krát. Mezi řešenými událostmi byly povodně, sopečné erupce, požáry, zemětřesení, pandemie, migrace a jiné (European Commission, 2023).

Evropský soubor civilní ochrany (dále jen "ECPP", z anglického názvu European Civil Protection Pool) je další skupina zavedená EU v rámci zvýšení efektivity spolupráce v reakcích na mimořádné události. Funguje od roku 2013. Současně se na tvorbě rezerv podílí 25 států. Jedná se například o záchranné nebo lékařské týmy, odborníky, vybavení a dopravní prostředky, určené k bezprostřednímu nasazení. Česká republika je v rámci civilní ochrany EU schopna poskytnout tyto moduly:

- Modul pro vysokokapacitní odčerpávání,
- modul pro vyhledávání a záchranné práce ve městech ve středně těžkých podmínkách,
- modul pro vyhledávání a záchranné práce ve městech v těžkých podmínkách,
- modul předsunuté zdravotnické jednotky,
- modul chemické, biologické, radiologické a jaderné detekce a odběr vzorků,
- modul pro povodňové záchranné práce s pomocí člunů.

K udržení vysokých standardů je zaveden Evropskou komisí systém registrace a certifikace, jehož součástí jsou například cvičení simulující zásah záchranných týmů na místě havárie. O dohled a hodnocení proběhlých úkonů a financování certifikace se stará Evropská komise ve spolupráci s odborníky a pracovníky EU (European Commission, 2023).

RescEU je mechanismus založený v roce 2019 Evropskou komisí pro zajištění civilní ochrany občanů v Evropě. Veškeré financování je v rámci EU. Hlavními body je řešení rozsáhlých lesních požárů, mimořádných událostí s chemickými, biologickými, radiologickými či nukleárními látkami, zdravotnická pomoc a poskytování mobilních přístřešků, přeprava a zajištění nouzové dodávky energií. Součástí rezerv rescEU jsou hasičská letadla a vrtulníky, sanitní letadla, zdravotní materiál a polní nemocnice. V minulém roce byla zvýšena pozornost na lesní požáry a Chorvatsko, Francie, Řecko, Itálie, Španělsko a Švédsko se společně podílely na sestavení pohotovostní letky pro jejich případné řešení. Česká republika využila zdravotních rezerv v rámci vypořádávání s pandemií způsobenou onemocněním COVID-19, kdy obdržela plicní ventilátory (European Commission, 2023).

Pracovní skupina pro civilní ochranu (dále jen „PROCIV“, z anglického názvu Working Party on Civil Protection) je útvar v Evropské radě projednávající otázky a pořádající politické diskuse spojené s ochranou obyvatelstva. PROCIV má připravený pracovní program od předsednictví rady, která jí předsedá, jeho obsahem jsou například legislativní návrhy, veřejné závěry a příspěvky k projednání na mezinárodních fórech. Zabývající mi se oblastmi jsou prevence, připravenost a reakce na katastrofy, vzájemná pomoc mezi členskými státy EU, spolupráce při ochraně evropské kritické infrastruktury a chemická, biologická, radiologická a jaderná bezpečnost (European Commission, 2023).

Evropský programu na ochranu kritické infrastruktury (dále jen „EPCIP“, z anglického názvu European Programme for Critical Infrastructure Protection) byl zřízen v roce 2004 v rámci připravenosti Evropské komise na teroristické hrozby. EPCIP má zajistit, aby v rámci EU fungovala přiměřená ochrana kritické infrastruktury, která bere v potaz dopad výpadků jednotlivých částí a navrhuje odzkoušené nápravná opatření. Snaha je zde minimalizovat náklady spojené s ochranou tak, aby se zachovala konkurenceschopnost příslušných odvětví, ale nedocházelo ke ztrátám na bezpečnosti. Mezi principy tvořící základ EPCIP patří: subsidiarita, doplňkovost, důvěrnost, spolupráce zainteresovaných subjektů a proporcionalita. Vyřazení infrastruktury jakéhokoli členského státu může mít negativní dopad na okolní státy a ekonomiku EU, proto je zde potřeba dbát na společnou úroveň ochrany, která vyžaduje mezinárodní spolupráci, komunikaci a koordinaci (European Commission, 2023).

Výstražná informační síť kritické infrastruktury (dále jen „CIWIN“, z anglického názvu Critical Infrastructure Warning Information Network) je jedním z opatření v rámci výše zmíněného programu EPCIP navrženého Evropskou komisí v roce 2008. Za cíl má pomoci členským státům při výměně informací ohledně kritické infrastruktury, jako jsou hrozby, zranitelná místa, vhodná opatření a zavedení nových strategií. Síť CIWIN v plném provozu od roku 2013, přístup je však omezen pouze pro zainteresované osoby. Povolení jsou na třech úrovních:

Unijní, kam spadá Evropská komise, schválené instituce, agentury a sdružení.

Národní, pro vybrané pracovníky, ministerstva a samosprávy jednotlivých států.

Provozní, s přístupem majitelů a provozovatelů jednotlivých prvků.

Veškeré činnosti v rámci CIWIN jsou koordinovány Generálním ředitelstvím pro migraci a vnitřní věci, tak i jmenování správců sítě a konzultace strategických otázek se zástupci členských států. (European Commission, 2023).

Evropská agentura pro námořní bezpečnost (dále jen „EMSA“, z anglického názvu European Maritime Safety Agency) je dalším delegátem fungující v mechanismu EUCPM. Konkrétně se zabývá úkony v oblasti námořní bezpečnosti, klimatu, životního prostředí a jednotného trhu. Podporu nabízí na dvou úrovních, poskytování služeb členským státům a Evropské komisi, a jako centrum znalostí evropské námořní politiky, díky svému odbornému know-how. EMSA v rámci ochrany řeší například problémy udržitelnosti, vyšetřování nehod, dohledu a inspekci dodržování právních předpisů námořní bezpečnosti. Dále má k zajištění ochrany v rezervě pronajatá plavidla, která jsou celoročně v pohotovosti, rozmístěna na evropských pobřežích, připravena rychle, účinně a efektivně reagovat na náhlé úniky ropy nebo chemických látek do moří (European Commission, 2023).

Nástroj pro mimořádnou podporu (dále jen „ESI“, z anglického názvu Emergency Support Instrument) vytvořený v roce 2016 umožňuje podpoření členských států zasažených rozsáhlou krizí ovlivňující životy občanů. Nástroj byl například aktivován při řešení pandemie COVID-19, která vedla k rozsáhlým ztrátám na životech a EU do této doby podobné situaci nečelila. ESI je příklad solidarity, která má v rámci EU vysokou hodnotu. Důraz je zde i na flexibilitu, aby nástroj efektivně působil při krizích s různě se vyvíjejícími potřebami. Využit se může v rámci předcházení, řešení i obnově po krizi. V minulosti byl nástroj aktivován ještě jednou, a to jako odezva na uprchlickou krizi vzniklou v Řecku v rámci Syrské občanské války (European Commission, 2023).

Evropská kapacita pro odezvu na mimořádné události (dále jen „EECP“, z anglického názvu European Emergency Response Capacity) je „fond“ spuštěný v roce 2014 jako prostředek pro zvýšení připravenosti na katastrofy v rámci EU. EECP je složeno z více než třiceti různých týmů zaměřených na odbornou pomoc v celé řadě pohotovostí, jsou zde například pátrací týmy, záchranné týmy, polní nemocnice, letadla pro hašení lesních požárů, povodňové moduly a zdravotnické laboratoře. Na veškeré jednotky jsou kladeny přísná kritéria a musejí podstoupit zkoušky a certifikační procesy. Tato školení jsou zcela financována EU jako jedna z odměn za zapojení do dobrovolného fondu. Výše zmíněné ERCC působí jako hlavní koordinační centrum pro nasazení týmů (European Commission, 2023).

Znalostní centrum Evropské komise pro řízení rizik katastrof (dále jen „DRMKC“, z anglického Disaster Risk Management Knowledge Centre) integruje vědecké poznatky a podílí se na tvorbě inovativních řešení aktuálních potřeb. Mezi činnosti DRMKC je převod komplexních analýz z oblasti řízení katastrof do praktické podoby a poskytování vědecky podloženého poradenství. Mezi tři základní pilíře DRMKC patří spolupráce, znalosti a inovace. Získané znalosti pomohly vytvořit strategie EU v oblastech jako jsou zdraví, životní prostředí, přizpůsobování se změně klimatu, rozvoj, zemědělství, doprava, energetika, výzkum a další (European Commission, 2023).

Copernicus (dále jen „CEMS“, z anglického názvu Copernicus Emergency Management Service) je služba poskytující geoprostorové informace pro krizové řízení. Mezi řešené situace patří: záplavy, zemětřesení, půdní sesuvy, silné bouře, požáry, technologické katastrofy, sopečné erupce, humanitární krize a tsunami. CEMS se využívá pro funkci mapování, využívající družicové pokrytí Země, a včasného varování, systému upozorňujícímu na blížící se povodně, poskytujícímu aktuální informace o suchu a lesních požárech. Za Českou republiku je autorizovaným uživatelem GŘ HZS, které využilo služby CEMS při povodních v červnu 2013 (Copernicus, 2023).

3.2 Severoatlantická aliance

Události na východu Evropy v roce 2014 připomněly alianci původní účel vzniku a do popředí se mezi řešenými činnostmi navrátily kolektivní obrana a krizové plánování. Jak uvádí Strategická koncepce NATO hlavními třemi úkoly organizace jsou odstrašování a obrana, předcházení krizím a jejich řešení a bezpečnost založené na spolupráci. Postoj organizace odsuzující agresi, ale upevňující, že je ochotný se bránit, funguje na úrovni preventivní obrany a napomáhá vyvarovat se zbytečným konfliktům. Počet členských zemí není definitivní a ostatní demokratické státy sdílející hodnoty a schopné plnit závazky jsou vyzývány k připojení. Přijímání členů je čistě v gesci NATO. Severoatlantická aliance naplňuje svoji vizi pomocí následujících uskupení (NATO, 2023).

Výbor pro civilní nouzové plánování (dále jen „CEPC“, z anglického názvu Civil Emergency Planning Committee) je orgán, zajišťující celkovou koordinaci nouzového plánování v alianci a funguje jako poradce Severoatlantické rady pro oblast civilní nouzové připravenosti. Poskytuje odborné rady z vojenské i civilní oblasti bezpečnosti. Každá členská země má ve výboru své stále zastoupení delegáty. CEPS řídí činnosti 4 specializovaných plánovacích skupin. Ty zpracovávají postupy pro krizové situace.

Skupina pro civilní ochranu (dále jen „CPG“, z anglického názvu Civil Protection Group) je v rámci krizového řízení jedna ze čtyř plánovacích skupin CEPS. CPG je tvořena z příslušných orgánů jednotlivých států, specializovaných odborníků a armádních představitelů. Z České republiky je zastoupena Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky. Zbylými třemi plánovacími skupinami jsou **Skupina pro dopravu** (dále jen „TG“, z anglického názvu Transport Group), **Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby** (dále jen „IRCSG“, z anglického názvu Industrial Resources and Communication Services Group) a **Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny** (dále jen „JHAFG“, z anglického názvu Joint Health Agriculture and Food Group).

Euroatlantické koordinační středisko pro řešení mimořádných událostí (dále jen „EADRCC“, z anglického názvu Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre) funguje od roku 1998. Zajišťuje koordinaci členských a partnerských států při řešení mimořádných událostí na euroatlantickém území. Mezi řešené krize patří například povodně, požáry, zemětřesení, ale i teroristické útoky. Další pravidelnou činností je pořádání mezinárodních cvičení, konferencí a seminářů (NATO, 2023).

Výbor pro odolnost (dále jen „RC“, z anglického názvu Resilience Committee) jako vrchní poradní orgán Aliance pro odolnost a civilní nouzovou připravenost poskytuje expertízu při výskytu vojenských (hybridních a ozbrojených útocích) i nevojenských hrozeb (přírodní katastrofy). Při účasti NATO na vojenských operacích a misích nebo při řešení katastrof působí RC jako dozorčí střediska EADRCC. Zasedání, které se konají několikrát do měsíce, se za Českou republiku účastní zástupce z Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru (NATO, 2023).

Výbor pro logistiku (dále jen „LC“, z anglického názvu Logistics Committee) je vrchním poradním orgánem NATO v oblasti logistiky. V rámci ochrany má LC na starost koordinaci využívání civilních prostředků na podporu obrany Aliance. LC přímo informuje Severoatlantickou radu i Vojenský výbor, což poukazuje na civilní i vojenskou důležitost výboru. Jako konkrétní činnosti výboru lze zmínit provádění přepravy munice, výbušnin a nebezpečného materiálu pomocí rozličných druhů dopravy. Naplnění jednotlivých funkcí je prostřednictvím šesti podřízených orgánů specializujících se na vybrané úkony (NATO, 2023).

Mezinárodní zaměstnanci CNP (dále jen „CNP/IS“, z anglického názvu International Staff) mají jako hlavní úkol poskytovat poradenství a administrativní podporu delegátům na velitelství Aliance. CNP/IS tak podporuje realizaci nových opatření z různých úrovní struktury NATO, které tak snadněji dosáhnou konsensu (NATO, 2023).

4 STRATEGICKÝ KONTEXT BEZPEČNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY

Vnější bezpečnost České republiky je především na postavena mechanismech společné obrany v rámci NATO a EU. Bezpečnost vnitřní na zase na plnění povinností jednotlivých složek odpovědných za zajišťování bezpečnostních zájmu.

4.1 Relevantní bezpečnostní hrozby pro Českou republiku

Při zkoumání bezpečnostních dokumentů a porovnávání na úrovni mezinárodní se budou napříč zeměmi objevovat obdobné hrozby. Dnešní postavení světa je založeno na spolupráci, při spojení těchto poznatků je zřejmé, že nejrelevantnější hrozby budou ty ovlivňují celek.

Terorismus lze definovat jako použití násilí nebo hrozbu použití násilí vůči jednotlivcům nebo skupinám. Akt je většinou zaměřen na nezúčastněné civilní cíle za účelem vyvolání pocitu strachu, který má dohnat společnost ke splnění požadavků teroristy. Může se jednat o nadnárodní sítě volně propojených skupin nebo jednotlivce. Násilí nemusí být použito pouze vůči osobám, ale i na životní prostředí, kritickou infrastrukturu a další ((Řehák et al., 2019).

Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události mohou významně ohrozit bezpečí, zdraví a životy osob, majetek, životní prostředí, ale i ekonomiku státu, zásobování surovinami, vodou nebo poškodí kritické infrastruktury. Za přírodní hrozby lze považovat především extrémní projevy počasí, pohromy nebo šíření infekčních nákaz. Mezi antropogenní hrozby lze zařadit terorismus, únik nebezpečné látky nebo zvláštní povodeň (Řehák et al., 2019).

Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury představuje závažnou hrozbu s dopadem na zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, ale i na ekonomiku a bezpečnost státu. Jelikož jsou odvětví kritické infrastruktury vzájemně propojeny, mohou být ohroženy komplexně hrozbami s různou podstatou. Může jít o vstup cizího kapitálu, politická manipulace, kriminální činnost a další (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

Organizovaný zločin, zejména závažná hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita narůstá s možností překračování hranic států. Dochází k zvyšování schopností kriminálních sítí narušovat státní instituce hodnoty státu, vmísit se mezi orgány státní správy, a tak ohrozit bezpečnost občanů. Typickým činem je korupce. Na základě nekalých činností může dojít ke ztrátě důvěry občana v nestrannost

fungování veřejných institucí, ekonomickému úpadku, destabilizaci státu nebo nestrannosti veřejných institucí (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

Přerušování dodávek strategických surovin nebo energie může významně ovlivnit chod státu. Nedílnou součástí mezinárodních vztahů se stalo soutěžení o přístupu ke strategickým zdrojům. Je nezbytné vytvářet předpoklady pro nepřerušované dodávky strategických surovin, stabilní dodávky elektrické energie, a především tvorbu strategických rezerv. Je vhodné brát zřetel i na potravinovou bezpečnost vč. zásobování pitnou vodou (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

Negativní aspekty mezinárodní migrace výrazně ovlivňují bezpečnost společnosti. Důvodem masové migrace mohou být např. válečné konflikty, nedostatek vody nebo potravin, klimatické změny, politická svoboda a další. Problém představuje i nedostatečná integrace legálních migrantů, což může vést k radikalizaci členů komunit (Řehák et al., 2019).

Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů představuje nebezpečí již řadu let. Státní i nestátní aktéři usilují o získání zbraní a jejich nosičů. Použití by mělo závažný důsledek na bezpečnost státu, ale i na celý euroatlantický prostor. Řadí se sem i hrozba použití balistických řízených střel a střel s plochou dráhou letu nesoucí konvenční i nekonvenční nálož. Pro zajištění bezpečnosti ČR je třeba vynaložit vysoké nároky na aktivní a pasivní protopatření (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

Kybernetické útoky se zvyšují ve státní i v soukromé sféře s rozšiřováním kybernetického prostoru. Ten umožňuje státním i nestátním aktérům provádět útoky na strategické a významné zájmy ČR bez využití konvenčních zbraní. Útoky jsou zaměřeny především na způsobení selhání komunikačních, dopravních, finančních průmyslových nebo energetických systémů s následkem způsobení hmotné škody. Proto závislost ozbrojených sil na informačních a komunikačních systémech může ovlivnit obranyschopnost státu. Kybernetické útoky mohou úzce souviset i s politickou a ekonomickou špionáží (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

Extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí úzce souvisí s existencí tzv. sociálně vyloučených lokalit. Jde o jeden z aspektu tvořících kriminogenní prostředí, vyvolává sociální napětí, které může vést ke vzniku extrémistických skupin (Bezpečnostní strategie České republiky, 2015).

4.2 Zahraníční bezpečnostní politika vybraných států

Bezpečnostní politika státu či uskupení se skládá ze svých pohledů na obranu, mezinárodní vztahy, hospodářské politiky, vnitřní bezpečnosti a politiky veřejné informovanosti.

EU vidí jako významné cíle své bezpečnostní politiky tyto body:

Zachování míru.

Upevňování mezinárodní bezpečnosti.

Posilování mezinárodní spolupráce.

Upevňování demokracie.

Upevňování zásad právního státu.

Prosazování lidských práv a základních svobod (European Commission, 2023).

Strategické prostředí NATO

Severoatlantická aliance ví, že nepanuje mír a vidí Ruskou federaci jako nejvýznamnější a nejvíce přímou hrozbu.

Terorismus, který ve všech formách představuje riziko.

Ambice Čínské lidové republiky a kroky, které podnikají jdou proti hodnotám, ve které společenství věří.

Kybernetický prostor je vždy předmětem sporu.

Změna klimatu má zásadní dopad na bezpečnost. Může zhoršit konflikty a nestabilitu. Zvedají se teploty, které zvedají hladiny moří, tvoří lesní požáry, a projevují se na počasí.

Nestálost v Africe a na Blízkém východě mají vliv na všechny skrze jižní regiony Aliance (NATO, 2023).

Spojené státy americké řeší v rámci své bezpečnostní politiky tyto body:

Čína, která stále rozvíjí svůj potenciál v mnoha ohledech a je známá svým úmyslem přetvoření mezinárodního řádu a disponuje dostatečně silnou ekonomickou, diplomatickou, vojenskou a technologickou silou k naplnění svých cílů. Svůj autoritářský přístup a ekonomickou moc využívá k útlaku ostatních zemí. Zároveň se snaží zvýšit závislost zbytku světa na čínský trh a snížit svou závislost na ten venkovní.

Rusko, které v posledních letech ukázalo svoji imperialistickou zahraniční politiku s cílem rozvrátit řád ve světě. To vyvrcholilo invazí na Ukrajinu. Nejsou to ale nijak nové kroky. Vždy se snažilo destabilizovat sousední země a podkopat jejich vnitřní demokratické procesy. Na domácí scéně ruská vláda pod vedením prezidenta Putina porušuje lidská práva svých občanů,

Klimatická a energetická bezpečnost klimatická krize ovlivňuje nejenom Ameriku, ale celý svět. Oteplování přinese nedostatek zásob potravin a ohrozí zdraví obyvatel.

Pandemie a biologická obrana jsou díky událostem posledních let vnímány daleko více a následující pandemie může být většího dopadu. Je proto zavést mezinárodní opatření.

Potravinová nejistota spojená s uplynulými událostmi jako jsou Ruská invaze, COVID-19.

Kontrola zbrojení a nešíření jaderných zbraní je globální problém, vyžadující trvalou spolupráci. Spojené státy budou i nadále usilovat o posílení mechanismů kontroly zbrojení a nešíření.

Hrozba terorismu je dnes ideologicky rozmanitější a geograficky rozptýlenější než v předchozích letech. Al-Ká'ida a Daeš stále rozšiřují svůj vliv. Avšak stejná hrozba se nachází i na domácím prostředí. Kde také existují násilní extrémisté.

Zabezpečení kyberprostoru, protože veškerá infrastruktura podpírající naši společnost je stále více a více digitální a stává se zranitelnou vůči kybernetickým útokům.

Obchod a ekonomika jsou velmi důležitými body, jelikož prosperita země závisí na spravedlivém a otevřeném obchodě a mezinárodním hospodářském systému (National security strategy, 2022).

Slovensko

Základním nástrojem bezpečnostní politiky Slovenské republiky je bezpečnostní systém.

Obrana státu a jeho obyvatel skrze členství v Alianci a Unii.

Boj proti terorismu. Je důležité se zaměřit na připravenost a koordinaci složek, předcházející a odhalující hrozby terorismu, k zajištění ochrany obyvatel a kritické infrastruktury.

Kybernetická bezpečnost je důležitá díky neustálému vývoji technologie.

Funkční kritická infrastruktura je základem moderní a bezpečné společnosti.

Boj proti dezinformacím bude veden skrze vytvoření koordinovaného národního mechanismu ke zvýšení odolnosti proti dezinformacím (Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky, 2021).

5 DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretickou kapitolou o civilní ochraně byl naplněn první z dílčích cílů seznámení se zařízeními civilní ochrany, které proběhlo skrze popis aktuálního legislativního rámce, vzdělanosti v oblasti a představní sil a prostředků. Tato kapitola je využita pro výběr zařízení figurujícím v konečném plánu cvičení. Vybraným zařízením plní úkoly ochrany obyvatelstva je Horská služba České republiky.

Aktivní záloha ozbrojených sil České republiky je následující kapitola mající význam v představení jednotlivých jednotek rozmístěných na našem území. Z nich byla zvolena Pěší rota Aktivní zálohy Krajského vojenského velitelství v Liberci na podílení se společného cvičení s Horskou službou České republiky.

Naplnění dalšího z dílčích cílů je uskutečněno skrze kapitolu o strategickém kontextu bezpečnosti, kde byly představeny bezpečnostní trendy a hrozby České republiky. Informace obsáhlé v této kapitole byly také implementovány do naplnění hlavního cíle, a to výběrem vhodné mimořádné události pro řešení v plánovaném cvičení zařízení civilní ochrany a jednotky aktivní zálohy. Hrozbou byla zvolena situace laviny ohrožující životy obyvatelstva na území České republiky.

Praktická část čerpá například i z podkapitoly o úkolech zařízení civilní ochrany, kdy analytické metody zvažují aplikaci jednotlivých činností při záchranných pracích a vyhodnocují jejich význam pro společný zásah.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CVIČENÍ A NASAZENÍ NA UZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

V rámci zařízení civilní ochrany už jsou popsána cvičení omezené na Horskou službu. U jednotek aktivní zálohy tomu tak ještě není a zmíněny jsou konkrétní proběhlá cvičení různých jednotek z posledních let. U nasazení byly nalezeny 4 výrazně odlišné mimořádné události u kterých docházelo ke spolupráci či převzaly úkoly ochrany obyvatelstva při řešení krizové situace.

6.1 Cvičení zařízení civilní ochrany

Mezi nejčastější kurzy Horské služby budou ty lavinové. Ta obvykle obsahují pátrání po osobách zasypaných lavinou, přesun na skialpech, transport vrtulníkem, různé způsoby sondáže či vyhledávání za pomoci vrtulníku.

Po čistě lavinových kurzech mezi druhé nejčastější patří ty kynologické. Psi Horské služby dokáží nahradit různá vyhledávací zařízení. Atestační cvičení psovodů jsou ale v pravidelné ve velmi krátkých intervalech. Cvičení zahrnují i samostatnost psů bez spolupráce psovoda.

Kromě zimních cvičení samozřejmě probíhají kurzy i v průběhu roku. Mezi zaměstnání beze sněhu patří například vedení na krátkém laně, vytažování osob z trhlin a záchrana ze skalních stěn, záchrana pomocí vrtulníku, či transport v nosítkách.

Záchranáři ne vždy řeší všední situace jako jsou zranění lyžařů, či pátrání po ztracených osobách. Proto dalším cvičením členů Horské služby byla situace zasažení manželského páru bleskem. Cvičení se opíralo o reálnou událost, u které bohužel jeden ze zmíněných zahynul. Mezi další zaměstnání tohoto cvičení bylo otevřené poranění předloktí, kousnutí hadem, pořezání motorovou pilou a pád stromu na dřevorubce, zástava srdce, bezvědomí, luxace kotníku, poranění lebky a zranění spodiny lebeční. Mezi nezdravotními zaměstnáními bylo vyprošťování vozidel a osob či pěší pochod

6.2 Cvičení jednotek Aktivní zálohy

U vojáků aktivní zálohy se očekává naplnění minimálně 7 dnu na cvičení. To je doba jednoho pravidelného zaměstnání. V případě naplnění je jim vyplacena roční odměna, dále jsou placeni za každý den v nasazení dle zařazení do hodnosti, avšak maximální doba strávená na cvičení je omezena 42 dny za rok (Zákon č. 45/2016 Sb.).

Ebonite Javelin 2017 bylo cvičení 73. tankového praporu, kterého se účastnilo 360 vojáků včetně Aktivní zálohy tankové roty. V rámci cvičení byly bojové střelby z tanků, bojových

vozidel, a odborně taktická příprava. Výcvik probíhal v prostorech Vojenského újezdu Hradiště. V rámci cvičení byla používána ostrá munice. Mimo tanků se střílelo i ručních zbraní. Za pomoci Libereckých vojáků došlo i k výcviku dekontaminace. Výcvik aktivních záloh byl zaměřen spíše na vševojskovou přípravu. Cvičili se i v hodu ručním granátem a střelbách. Z teoretické přípravy proběhla zdravotní, spojovací a topografické zaměstnání (ARMY, 2023).

HRADBA 2021 bylo celorepublikové cvičení do kterého se účastnilo bezmála 1 000 vojáků aktivní zálohy z pěších rot Krajských vojenských velitelství spolu s 3 stovkami profesionálů. Využito bylo vojenských újezdů Březina, Libavá, Boletice a Hradiště, mimo to byly také využity civilní prostory. Pod velením mělo záložníky při cvičení Velitelství teritoria. V rámci zaměstnání se zajišťovala obrana objektů kritické infrastruktury. Jedná se o pravidelná cvičení v tříletém cyklu a v minulosti se nejpočetnějšího cvičení zúčastnilo až na 1 400 vojáků aktivní zálohy (Štenclová, 2021).

Cvičení pomocných ženijních instruktorů z řad záložníků proběhlo minulý rok v Bechyni. Účastnilo se ho 18 vojáků z krajských vojenských velitelství. Zadání zaměstnání bylo podat hlášení o průzkumu mostní konstrukce, jako jeho technické údaje a další podrobnosti, které lze dále využít pro přesun, či jeho omezení. Nejdříve proběhlo poučení o postupech a zásadách, a dále přípravná fáze s mapou a snímky ze satelitů. Samotný sběr informací proběhl ze člunu. Kontroloval se zde materiál a parametry mostu a jeho pilířů, tak i údaje o vodním toku. Vedlejší příprava obsahovala například opevňování, maskování, taktické zaměstnání, či zřizování protitankových minových polí (ARMY, 2023).

Ample Strike II/Odolné nebe bylo desetidenní cvičení v roce 2022. Z řad záložníků se ho zúčastnila necelá stovka. Mezi konkrétními činnostmi bylo například zabezpečení objektu jeho následná obrana nebo využití vrtulníků k přesunu. Spolu s profesionály celkově ke cvičení nastoupilo 1 000 vojáků. Využito bylo prostor Boletic a Libavé. Mimo pozemních jednotek se cvičili i předsunutí návodčí s osádkami 30 letounů a vrtulníků. Zapojeny byly i letouny bezpilotní a protivzdušné prostředky (Aktivní záloha, 2014).

Pěší rota Aktivní zálohy Krajského vojenského velitelství Liberec absolvovala v únoru 2023 cvičení **DRILL Liberec – I**. K zaměstnání nastoupilo 80 vojáků. Z prostor kasáren se po převzetí přesunuli do prostor Vojenského újezdu Hradiště. Zde probíhali střelby za dne i noci a to z samopalu, odstřelovací pušky, pistole, kulometu a ručního protitankového granátu. Následovala příprava taktiky jednotlivce i družstva. To obsahovalo přesun družstva, příprava vojáka k boji a jeho pohyb po bojišti, dělostřelecký přepad či kontakt s nepřítelem.

Mimo praktické přípravy došlo i ke trénování vševojskových znalostí, ochraně proti zbraním hromadného ničení, spojovací a zdravotní přípravě (*Krajské vojenské velitelství Liberec*, 2014).

Pro občany České republiky bylo zavedeno takzvané dobrovolné vojenské cvičení. To umožňuje účast na cvičení i z řad civilních. Takto zařazení záložáci nepřebírají povinnost nastoupit na vyžádání k výkonu činné služby v době míru, jak je tomu třeba u aktivní zálohy. Dobrovolné vojenské cvičení umožňuje projít si stejným výcvikem jako tomu mají vojáci, bez ostatních povinností (Aktivní záloha, 2014).

6.3 Nasazení Aktivní zálohy na úkoly civilní ochrany

Podkapitola se pomocí proběhlých nasazení pokusí obájit provázanost témat aktivní zálohy a civilní ochrany a docílit k naplnění posledního dílčího cíle.

Vichřice

Ačkoliv v roce 2004 Aktivní zálohy dobrovolné teprve zahájili svoji činnost, byly tentýž rok využity při řešení následků mimořádné události. Ještě více zarážející je fakt, že to bylo mimo území České republiky. Ke konci roku 2004 zasáhla Moravskoslezský a Olomouckého kraj vichřice, vzniklá tlakovou níží, za kterou začal proudit arktický vzduch. Větší škody však napáchala na území Slovenska, kde zpusťovala Tatranský národní park. Mimo charitativní akce se Česká republika zapojila i nasazením jednotek AZD, která začala pracovat na odklízecích pracích ještě před vydáním souhlasu vlády Slovenské republiky. Odstraňování následků trvalo necelé 2 roky a nasazení se zúčastnily pěší roty Jihomoravského kraje a Moravskoslezského kraje (Michna, 2014).

Povodně

V roce 2006 došlo v rámci 8 krajů k přívalovým povodním trvajících 11 dnů. Vydatné srážky zvýšily hladiny řek Labe, Dyje, Lužnice a Moravy. V Břeclavi byla nasazena v rámci IZS i pěší rota Jihomoravského kraje. Spolupráce zde probíhala s Policií České republiky, Hasičským záchranným sbor České republiky, jednotkami místní samosprávy a dobrovolníky. V rámci povodní došlo k evakuování 13 400 osob a 7 osob zahynulo.

O 3 roky později v roce 2009 se do České republiky opět přihnala povodeň. Nejvíce zasaženy byl Moravskoslezský a Olomoucký kraj. Z řad aktivních záloh spolupracovali s dobrovolnými hasiči a Hasičským záchranným sborem roty Jihlavy, Jihomoravského,

Moravskoslezského a Zlínského kraje. Evakuováno bylo 2 860 osob. Povodně si vzaly 15 lidských životů (Michna, 2014).

Květnová povodeň v roce 2013 zasáhla 6 krajů a hlavní město. Jedná se o největší nasazení jednotek aktivních záloh při povodních. Vláda zde přímo povolala rotu Ústeckého kraje a dále se prací účastnili rotы Středočeského, Libereckého, Zlínského, Jihomoravského a Plzeňského kraje. Mimo stavbu protipovodňovým hrázím a likvidací následků nahrazovali záložáci jednotky Městské policie při pořádkové službě. 26 438 osob bylo evakuováno a 15 jich přišlo o život (Michna, 2014).

COVID-19

V roce 2021 bylo v rámci pandemie rozhodnuto o hromadném povolání aktivní zálohy. Spolupracovali s profesionálními vojáky při zabezpečování provozu Národního očkovacího centra a pomáhali personálu Ústřední vojenské nemocnice. Nasazeno zde bylo 700 profesionálních vojáků a 220 záložníků převážně z Prahy a Středočeského kraje (ARMY, 2023).

Ochrana vnitřních státních hranic

V roce 2022 došlo k prvnímu nasazení jednotek aktivní zálohy ke kontrole takzvané „zelené hranice“, což je zavedení zvýšené kontroly hranic v rámci nelegální migrace ze Slovenských hranic. Ochrany se účastnili společně s hlídkami Policie České republiky, příslušníků Celní správy a profesionálními vojáky. Povolání byli záložníci z Brněnských, Zlínských, Ostravských a Libereckých rot. V rámci kontrol byl zamezen vstup 2 545 osobám a zadrželo se 141 osob podezřelých z převaděčství. Původně desetidenní opatření se protáhlo na necelých 5 měsíců (Aktivní záloha, 2014).

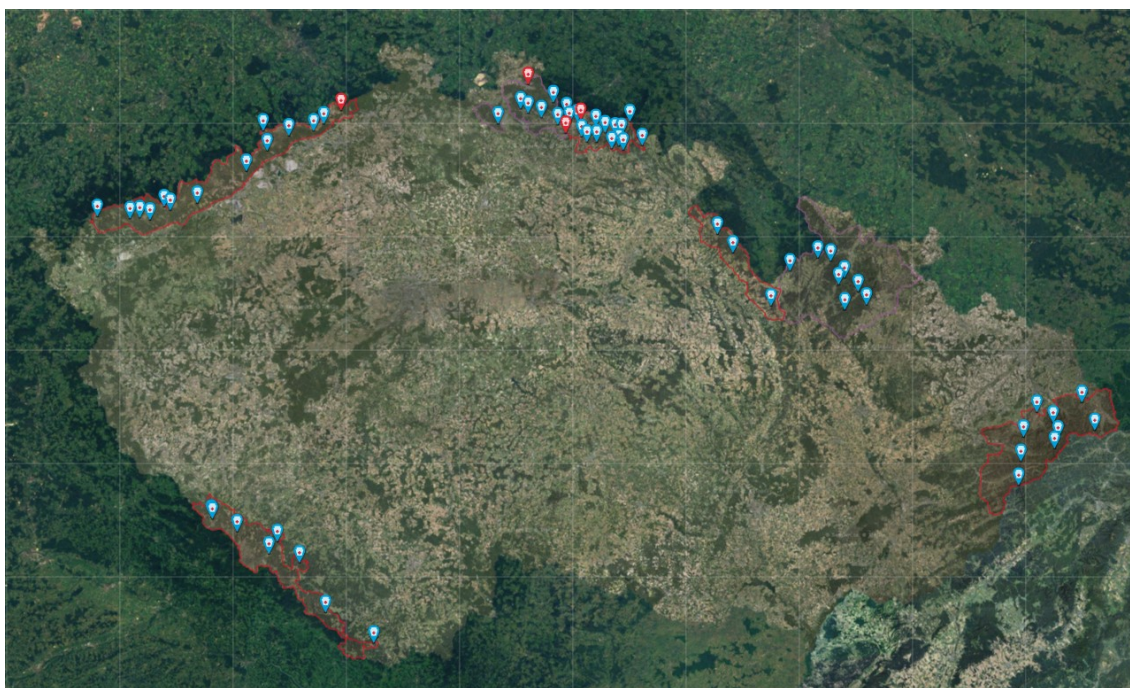
7 POPIS VYBRANÝCH JEDNOTEK PRO SPOLEČNÉ CVIČENÍ

Z řad zařízení civilní ochrany byla zvolena Horská služba České republiky. Za Aktivní zálohu je to pěší rota Krajského vojenského velitelství. Za místo k plnění zaměstnání byl, vzhledem ke vzdálenosti a funkci, vybrán prostor Tisá.

Vojenský výcvikový prostor Tisá je bývalý vojenský újezd nedaleko města Ústí nad Labem o rozloze 4 km². Prostory využívá 31. pluk radiální, chemické a biologické ochrany Liberec pro chemická cvičení. Oblast spadá do Krušných hor a v obci Tisá se nachází stanice Horské služby s provozem v letním období. Vzdálenost mezi Libercem a obcí Tisá je zhruba 90 km (*Krajské vojenské velitelství Liberec, 2014*).

7.1 Horská služba České republiky

Činnosti horské záchranné služby jsou v České republice zajišťovány organizacemi Horská služba ČR, o. p. s. a spolek Horská služba České republiky, z.s.

Obrázek 2 Dislokace stanic Horské služby

Zdroj: *Horská služba, 2023*

Mezi vybrané činnosti horské služby související s tématem cvičení je organizuje a provádění záchranných a pátracích akcí, poskytování první pomoci a zajišťování transportu zraněných, provádění lavinového pozorování, školení členů a čekatelů a spolupráce s ostatními záchrannými organizacemi (*Horská služba, 2023*).

Obecně prospěšná společnost Horská služba ČR je složena z profesionálních členů. Statutárním orgánem společnosti je náčelník Horské Služby ČR a řídí ji správní rada. Jako kontrolní úřad zde funguje dozorcí rada. Společnost byla založena Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky (Horská služba, 2023).

Spolek Horská služba České republiky tvoří dobrovolníci a jejími orgány jsou Valná hromada, Rada HS ČR, předseda Rady HS ČR a Revizní komise. Spolek působí jako specializovaná záchranářská organizace a má 4 druhy členství: Čekatel, dobrovolný člen, čestný člen a lékař horské služby (Horská služba, 2023).

7.2 Pěší rota Aktivní zálohy Krajského vojenského velitelství

Krajská vojenská velitelství jsou součástí Teritoriálních sil Aktivní zálohy a bezpečnostní rady kraje nebo krizovém štábu kraje. Jedná se o vojenský správní úřad přijímající uchazeče o vojáky z povolání. V rámci civilní ochrany zabezpečují součinnost sil Armády České republiky se složkami IZS a spoluprací s územními orgány při zabezpečování mobilizace (Zákon č. 585/2004 Sb.).

Obrázek 3 Znak KVV Liberec

Zdroj: *KVV Liberec*, 2014

Obrázek 4 Znak AZ KVV Liberec

Zdroj: *KVV Liberec*, 2014

Krajské vojenské velitelství Liberec

Je v pořadí 5. ze 14 Krajských vojenských velitelství v České republice.

V rámci Libereckého kraje má na starost problematiku POKOS - Přípravy občanů k obraně státu. Organizují školení učitelů základních a středních škol a usilují o zahrnutí Přípravy do pravidelné výuky.

Pěší rota Aktivní zálohy Krajského vojenského velitelství Liberec

Nese čestný název Čestmíra Šikoly, rodáka a vyznamenaného veterána.

Aktivní zálohy mají v Liberci na starost Oddělení odvodního řízení Krajského vojenského velitelství, které v případě ohrožení státu nebo válečného stavu provádí odvodní řízení.

Ze zmíněných nasazení při úkolech civilní ochrany se Liberecká pěší rota zúčastnila řešení povodní v roce 2013 a kontroly hranic 2022.

7.3 Ochrana obyvatelstva před lavinovým nebezpečím

Ačkoliv jsou v České republice pouze dvě vedená lavinová pohoří, Krkonoše a Jeseníky, dochází i zde ke vznikům situací ohrožující lidské životy. Zmíněny jsou významná a nedávná lavinová neštěstí.

1968

20.3. došlo v polské části Krkonoš k uvolnění mohutné laviny, která zasáhla dvaceti sedmičlennou skupinu turistů. Pouze 6 jich bylo vyproštěno. 250 vojáků, polská a československá Horská služba spolupracovali při záchranných pracích (Horydoly, 2018).

1970

31.5. zasáhlo Peru ničivé zemětřesení, které uvolnilo masivní lavinu. Tato lavina zavalila tábor československých horolezců. Zahynul průvodce a všech 14 členů výpravy (tev, 2020)

2008

22.3. byl v polské části Krkonoš zavalen snowboardista. Na pátrání se podílelo sto čtyřicet osob a sedm psů. Nalezen byl druhý den a resuscitace byla neúspěšná. Nejspíše se pohyboval v zakázané oblasti. Byl vyhlášen třetí stupeň nebezpečí (Zvolánek, 2008).

26.12. byla v Krkonoších žena tři hodiny pod sněhem. Již se neprobrala. V oblasti bylo vyhlášeno lavinové nebezpečí a turisté se nacházeli v zakázané oblasti národního parku. Lavina zasypala celkem tři osoby, z nichž se dvě dokázaly vyhrabat samy. Odhadem se hovoří o asi 150 metrů široké lavině (Janků a Jeřábková, 2008).

2021

14.3. v Krkonoších zastihla šestici lyžařů lavina a žena zaplatila životem, ačkoliv byla jediná zasypaná sněhem. Zbylá pětice pouze zavolala pomoc a aktivně se na záchraně nepodíleli. Žena byla pod sněhem dalších 30 minut po vysazení záchranářů. Při resuscitaci se začala valit další lavina. Žena v nemocnici zemřela (ČTK, 2021).

2022

8.2. se uvolnila lavina největší pro oblast Úpské rokly za posledních 60 let. Experti Horské služby odhadují plochu zasaženou lavinou na 67 000 m². O dva dny dříve se prudce oteplilo. Polámáno bylo zhruba na 200 stromů (Horská služba, 2023).

2023

9.4. se ve francouzských Alpách utrhla 500 metrů široká lavina. Pro oblast byl vyhlášen druhý nejnižší stupeň lavinové hrozby, i tak se tato masa sněhu sesunula a zabila šest lidí. Neštěstí nejspíše způsobilo výrazné oteplení a prudký vítr. Obdobné neštěstí je za poslední roky pro oblast výjimečné (Zadrazilová, 2023).

8 SPOLEČNÉ CVIČENÍ HORSKÉ SLUŽBY A PĚŠÍ ROTY

V den nástupu bude vojákům pěší roty poskytnut časový harmonogram cvičení Aktivní zálohy a Horské služby ve Výcvikovém prostoru Tisá (Příloha P III).

Příprava jednotek na cvičení je rozdělena na teoretická a praktická zaměstnání. Veškerá teoretická příprava probíhá v místnosti, zvolené za učebnu, ve vojenském objektu. Pondělní příprava probíhá pod řízením velitele roty, zbylé zaměstnání už mají na starosti jednotliví instruktoři Horské služby. Praktická příprava se koná v okolí obce Tisá i mimo výcvikové prostory.

V určené době bude umožněn přístup k a využití kuchyňských prostředků. Tyto časy jsou zaneseny v časovém plánu. Na snídaně a obědy využije rota přidělených potravin vydaných v pondělí na celý průběh cvičení. Večere jsou řešeny formou dovezeného teplého jídla z lokální jídelny.

Příprava pěší roty Aktivní zálohy Krajského vojenského velitelství Liberec na plnění záchranných prací spolu s Horskou službou České republiky probíhá při těchto zaměstnáních:

Topografie je dvouhodinová teoretická příprava seznámení se s okolím a prací s mapou.

Radiospojení, hodina výuky práce s přidělenými radiostanicemi horské služby a poučení k praktickému zaměstnání v následující den.

Zrychlený přesun je první praktické cvičení o rozsahu 8 hodin (včetně oběda), využívající teoretické přípravy z předchozího dne. Za příznivého počasí probíhá na skialpových lyžích.

Slaňování probíhá jako teoretická příprava poučující o standardech horské služby a bezpečnostních pravidel pro praktickou část, při které se tyto znalosti využijí.

Zásady první pomoci poskytovaných záchranáři horské služby je teoretická část předcházející praktickému slaňování.

Lavinové vyhledávače seznámí jednotku s technikou používanou při záchraně před lavinovým nebezpečím.

Záchranářské postupy připraví vojáky na odpoledním zaměstnání stráveného na svazích.

Vyprošťování + Transport otestuje schopnosti záchrany a přepravy raněného na lyžích.

Organizace záchranných akcí završí instruktážní část od horské služby prezentací postupů.

SWOT analýza schopností podpory Aktivní zálohy při mimořádné události

Napomáhá určit schopnost jednotek Aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky v rámci spolupráce s IZS při záchranných pracích po vzniku mimořádné události. Porovnává silné a slabé stránky ovlivněné strukturou organizace, a příležitosti a hrozby spojené s nasazením vojáků při nevojenských situacích (Krogerus, 2018).

Přirazení hodnot jednotlivých faktorů bylo bráno jako porovnání možností pěší roty aktivní zálohy a civilním obyvatelstvem dobrovolně se účastnící pomoci při vzniku mimořádné události. Pro silné stránky a příležitosti jsou nadprůměrné stavy hodnot číslice „4“ a „5“, v případě shody s dobrovolníky z civilních řad je zapsána hodnota „3“, pokud jsou predispozice dobrovolníků dokonce vyšší, jsou pro podprůměrné možnosti roty přiřazeny hodnoty „2“ a u vysokého podprůměru hodnoty „1“. Hodnota slabých stránek a hrozeb, kterým rota čelí jsou v hodnotách záporných, ovlivňují-li některé z těchto faktorů záchranné práce více vojáky budou přiděleny hodnoty „-4“ a „-5“.

Tabulka 1 Silné stránky SWOT analýzy

SILNÉ STRÁNKY	VÁHA	HODNOCENÍ	VÝSLEDEK
<i>PRACOVNÍ SÍLA</i>	0,15	4	0,6
<i>SYNCHRONIZACE</i>	0,35	5	1,75
<i>MATERIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ</i>	0,15	5	0,75
<i>FYZICKÁ ZDATNOST</i>	0,35	5	1,75
SOUČET	1		4,85

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Výsledná hodnota silných stránek je odrazem fungování vnitřní organizace. V rámci analýzy budeme přiřazovat hodnocení a váhy těmto vybraným silným stránkám pěší roty:

Pracovní síla v rámci posuzování znamená, zda je aktivní záloha schopna poskytnout vyšší, nebo nižší počet osob k řešení mimořádné události, než je počet civilních dobrovolníků. Přiřazená hodnota „4“ značí nadprůměrné možnosti, avšak ne vynikající. Kladnou roli zde hraje konzistence pracovní síly.

Synchronizace je zvolené označení pro schopnost vnitřní spolupráce. Vynikající hodnota je z důvodu pravidelných týmových cvičení oproti nevyškolenému civilnímu obyvatelstvu.

Materiální zabezpečení má taktéž vynikající hodnocení, a to z důvodu, že jednotky aktivní zálohy mají přístup ke stejnému materiálu jako civilní obyvatel a zároveň už mu byl přidělen materiál vojenský, který není nutné ve zkráceném čase v případě nouze shánět.

Fyzická zdatnost ke zvládnutí mimořádné události je jednou z podmínek pro vstup do jednotek aktivní zálohy, je tedy logické, že jeho hodnoty budou ve vysokém nadprůměru oproti zbytku obyvatelstva.

Tabulka 2 Slabé stránky SWOT analýzy

SLABÉ STRÁNKY	VÁHA	HODNOCENÍ	VÝSLEDEK
<i>FINANCOVÁNÍ</i>	0,55	-5	-2,75
<i>VEDLEJŠÍ CÍL</i>	0,1	-3	-0,3
<i>ČASOVÁ PRODLEVA</i>	0,3	-4	-1,2
<i>ZNALOST TERÉNU</i>	0,05	-4	-0,2
SOUČET	1		-4,45

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Slabé stránky promítají vnitřní fungování jednotky pěší roty a limity s nimi spjaté.

Financování jednotek aktivní zálohy je ukotveno v legislativě a zasahující vojáci mají nárok na finanční podporu. Pomoc ze strany civilních dobrovolníků žádné podobné vazby nemá a mohou tedy provádět činnosti bez jakýchkoli finančních náhrad.

Vedlejší cíl je označení pro skutečnost, že většina výcviků podstupena jednotkami aktivní zálohy je zaměřena na vojenské činnosti. Podpora IZS při řešení mimořádné situace se tedy dá nazvat jako vedlejší cíl, který má tedy snížené nároky na výcvik a nemusí mít prioritu při řešení souběžných hrozeb. Tato slabá stránka existuje i pro civilní osoby, hodnoty jsou proto stejné.

Časová prodleva je zapříčiněna nutností nejdříve povolát jednotky pěší roty z míst trvalého pobytu. Očekává se, že reakce dobrovolných pomocníků bude probíhat z míst nedalekých mimořádné události.

Znalost terénu je přímo ovlivněna vzdáleností bydlíš' zasahujících od místa mimořádné události. Aktivní záloha může být povolána i do míst, které efektivně neznají a budou mít tedy podprůměrnou znalost tamního okolí.

Tabulka 3 Příležitosti SWOT analýzy

PŘÍLEŽITOSTI	VÁHA	HODNOCENÍ	VÝSLEDEK
<i>VÝCVIK NASAZENÍM</i>	0,25	4	1
<i>PROPAGACE AKTIVNÍ ZÁLOHY</i>	0,4	5	2
<i>SEZNÁMENÍ S TERÉNEM</i>	0,1	4	0,4
<i>SPOLUPRÁCE V IZS</i>	0,25	5	1,25
SOUČET	1		4,65

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Příležitosti spojené se zapojením jednotky Aktivní zálohy ozbrojených sil do záchranných prací IZS mají nejenom přínos pro zažehnání mimořádné události, ale nesou s sebou i pozitivní užitek pro plnění ostatních činností.

Výcvik nasazením umožňuje procvičení dosavadních znalostí i získání nových zkušeností v reálných podmínkách, které není vždy možné plně napodobit v rámci pravidelných cvičení záloh.

Propagace Aktivní zálohy vzniklá řešením mimořádné události a pomoci obyvatelstvu se přímo odráží na vnímání ozbrojených sil jako budoucí možnosti kariéry. Obdobná nasazení jsou obecně veřejností kladně přijímána.

Seznámení s terénem je jedna z dalších příležitostí v rámci fungování v místě mimořádné události. Napomáhá s řešením následných prací i jiného charakteru v oblasti a pomáhá v obecné znalosti fungování v různých typech terénů.

Spolupráce v IZS je stále jedním z úkolů Aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky. Podstoupením společných zásahů se zvyšuje koordinace systému a celkově se zvyšuje míra bezpečnosti na našem území.

Tabulka 4 Hrozby SWOT analýzy

HROZBY	VÁHA	HODNOCENÍ	VÝSLEDEK
<i>SOUBĚŽNÉ HROZBY</i>	0,5	-4	-2
<i>RIZIKO ZRANĚNÍ</i>	0,15	-2	-0,3
<i>VZDÁLENOST</i>	0,3	-4	-1,2
<i>POŠKOZENÍ MATERIÁLU</i>	0,05	-5	-0,25
SOUČET	1		-3,75

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Hrozby jsou záporné faktory ovlivňující průběh zapojení pěší roty do záchranných činností IZS i dlouhotrvající hrozby vzniklé dobrovolným se vystavením působení mimořádné události.

Souběžné hrozby poukazují na možnost, že při poskytování pomoci IZS se současně pěší rota aktivní zálohy nemůže plně věnovat svým ostatním povinnostem. Při řešení vnitřní bezpečnosti se tedy snižuje obrana proti vnějším hrozbám působících na Českou republiku. Obecně touto skutečností budou zasaženy více aktivní záložáci.

Riziko zranění, ačkoliv existuje pro všechny zasahující v místě mimořádné události, má sníženou hodnotu u cvičených jednotek jako je pěší rota aktivních záloh. Vysoká fyzická kondice a lékařské prohlídky v kombinaci se synchronizovanými postupy práce snižuje působení hrozby.

Vzdálenost od místa zásahu přímo ovlivňuje efektivnost použití jednotek z mnoha hledisek jako jsou finance spjaté s dopravou na místo nasazení, prodloužení vzniklé přesunem, či působením v neznámém prostředí. Hodnota zde není maximální díky předpokladu, že pomoci se budou věnovat pouze osoby, které nejsou v bezprostřední blízkosti mimořádné události a nebyly tudíž samy zasaženy. Prodloužený dojezd k zásahu je tedy vyžadován i z civilního sektoru.

Poškození materiálu při řešení mimořádné události postihne jak civilní i vojenské osoby. Bude-li se předpokládat, že dobrovolník využije pouze prostředky, bez kterých je schopný po zásahu nadále fungovat a na ty zničené v rámci pomoci mu vzniká nárok reparaace, jsou jednotky aktivní zálohy vystaveny vyššímu riziku, jelikož využijí materiál jim přidělený na

starost, který je nezbytný pro následující činnosti a po dobu, než vznikne náhrada jsou limitováni.

Výsledné zanesení hodnot do grafu představuje jednu ze čtyř cest vhodnou pro pokračování projektu. Zde jsou popsány spolu s následnými kroky k zajištění ideálních výsledků:

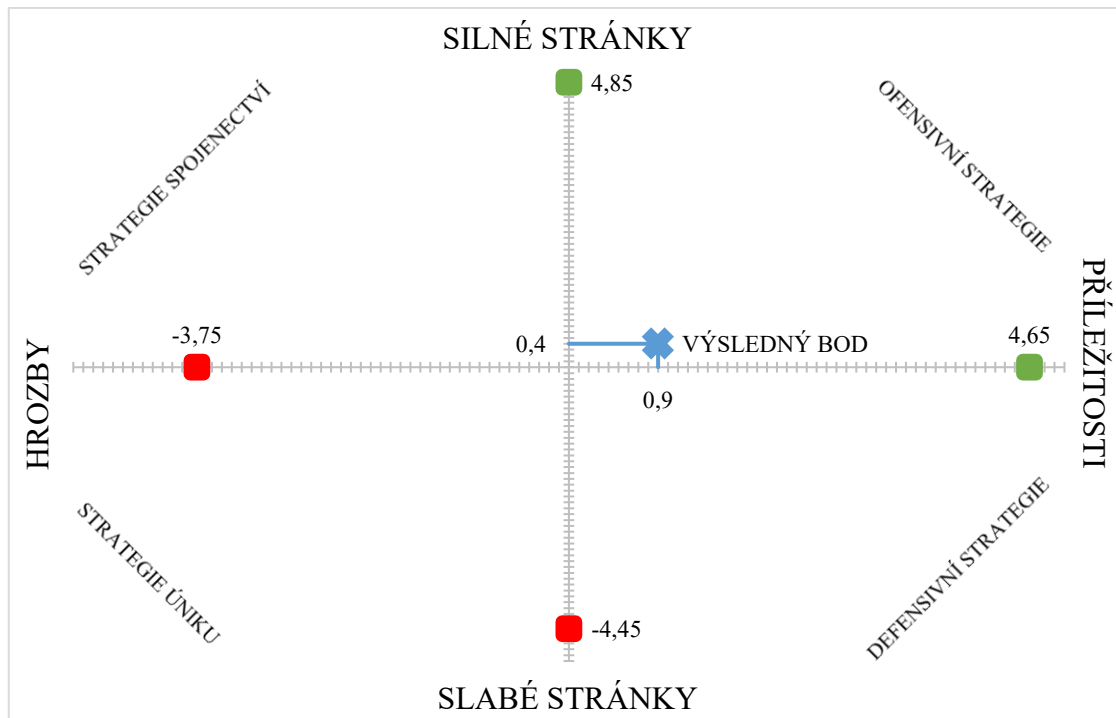
Ofensivní strategie, také nazývána Maxi – Maxi, je kombinací silných stránek a využívání příležitostí, je tedy tou nejslibnější a nejžádanější cestou pro aktivování projektu. V rámci návrhu cvičení tento výsledek umožní zahájení bez rozsáhlých změn.

Defensivní strategie, nazývána Maxi – Mini, se musí spoléhat na svou vnitřní schopnou strukturu k překonání hrozeb čelícím z vnějších vlivů. Dojde-li ke změnám prostředí

a situace, projekt využívající defensivní strategie jenom posílí a může přejít na strategii ofensivní. Projekt by v tento moment měl zhodnotit své možnosti a před spuštěním prozkoumat tendence vnějších faktorů.

Strategie spojenectví, Mini – Maxi, překonává slabé stránky pomocí využití příležitostí. Cvičení je možné provést, bude-li se nadále využívat plného potenciálu příležitostí. Zaměřením se na změny vnitřní organizace je možné vyřadit rizika spojené se slabými stránkami projektu a přestoupit ve strategii ofensivní.

Strategie úniku, Mini – Mini, značí, že projekt v aktuální podobě není vhodný k pokračování. Slabé stránky i hrozby převyšují kladné aspekty a před zavedením je vhodné podniknout kroky k obměně vnitřních i vnějších faktorů.

Obrázek 5 Výsledný graf SWOT analýzy

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Po vzájemném vyhodnocení vah vnitřních a vnějších faktorů zde vhodným přístupem vychází strategie ofenzivní. Nenastanou-li změny aktuálního stavu, projekt je předurčený k úspěchu. Návrh cvičení je touto analýzou prohlášený za uskutečnitelný a „dostává zelenou“, plánování je tedy možné posunout na další úroveň, tou je vyhodnocení důležitosti. Následující metoda poukáže na četnost situací, kdy budou za potřebí provést činnosti zahrnuté v plánované přípravě.

Určení frekvence povolání aktivních záloh pomocí analýzy stromu poruchových stavů

Jako konečná událost je zvoleno povolání vojáků z aktivních záloh při pomoci řešení mimořádné události v podobě laviny Horskou službou. K zjištění její pravděpodobnosti či frekvenci je potřeba určit události vedoucí k jejímu vzniku. V tomto případě je to současná hrozba laviny, neprovedení evakuace, a nedostatečný počet jednotek civilní ochrany (ČSN EN 61025, 2007)

Celkový výpis všech kauzálních událostí je následující:

U1 = náhlá lavina přicházející bez ohlášení

U2 = nefunkční systém ohlašující blížící se nebezpečí

U3 = lidský faktor stojící za neprovedení celkové evakuace (například vlastní rozhodnutí se neevakuovat)

U4 = je stav neumožňující evakuaci vozidla (například neprůjezdné cesty z důvodu nevlídného počasí)

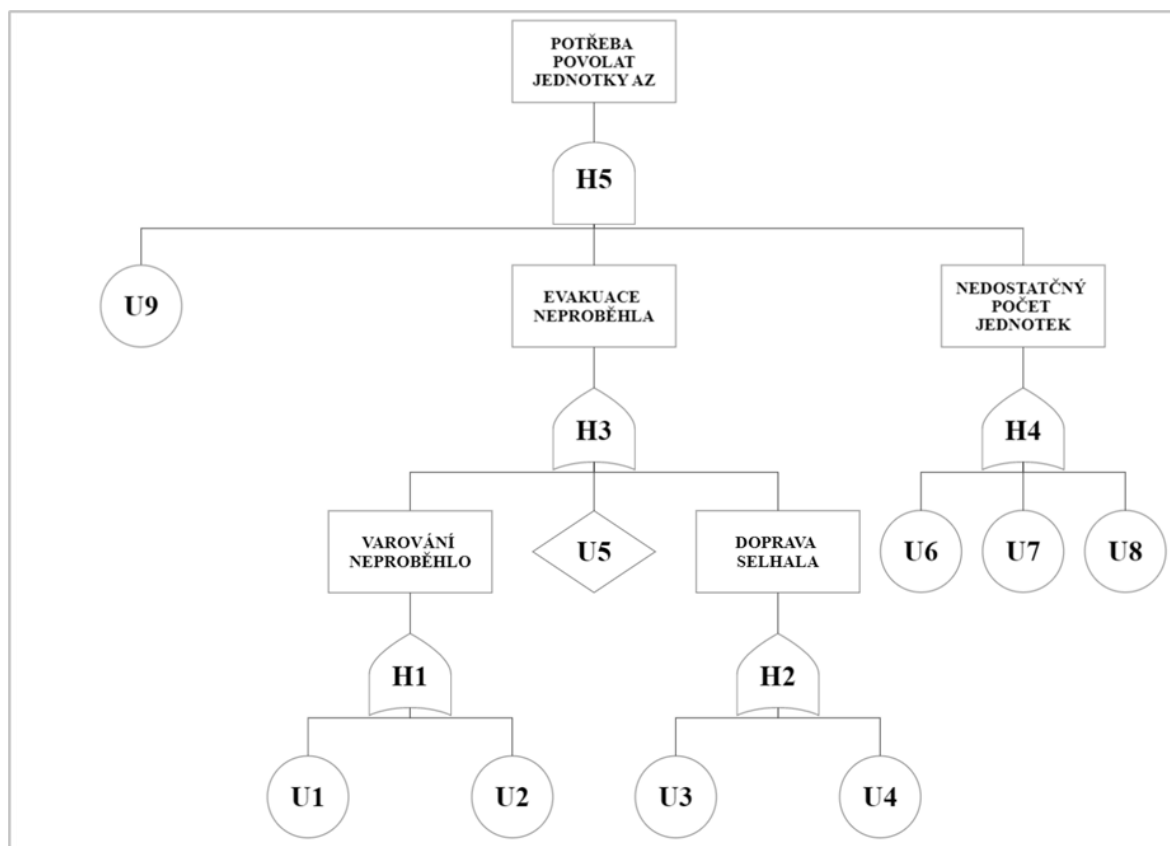
U5 = nebyla zajištěna vozidla pro hromadnou evakuaci

U6 = současný vznik vícero lavin

U7 = dopad většího rozsahu, nežli prve očekáváno

U8 = počasí neumožňující plného potenciálu (například vánice snižující viditelnost)

U9 = vznik laviny

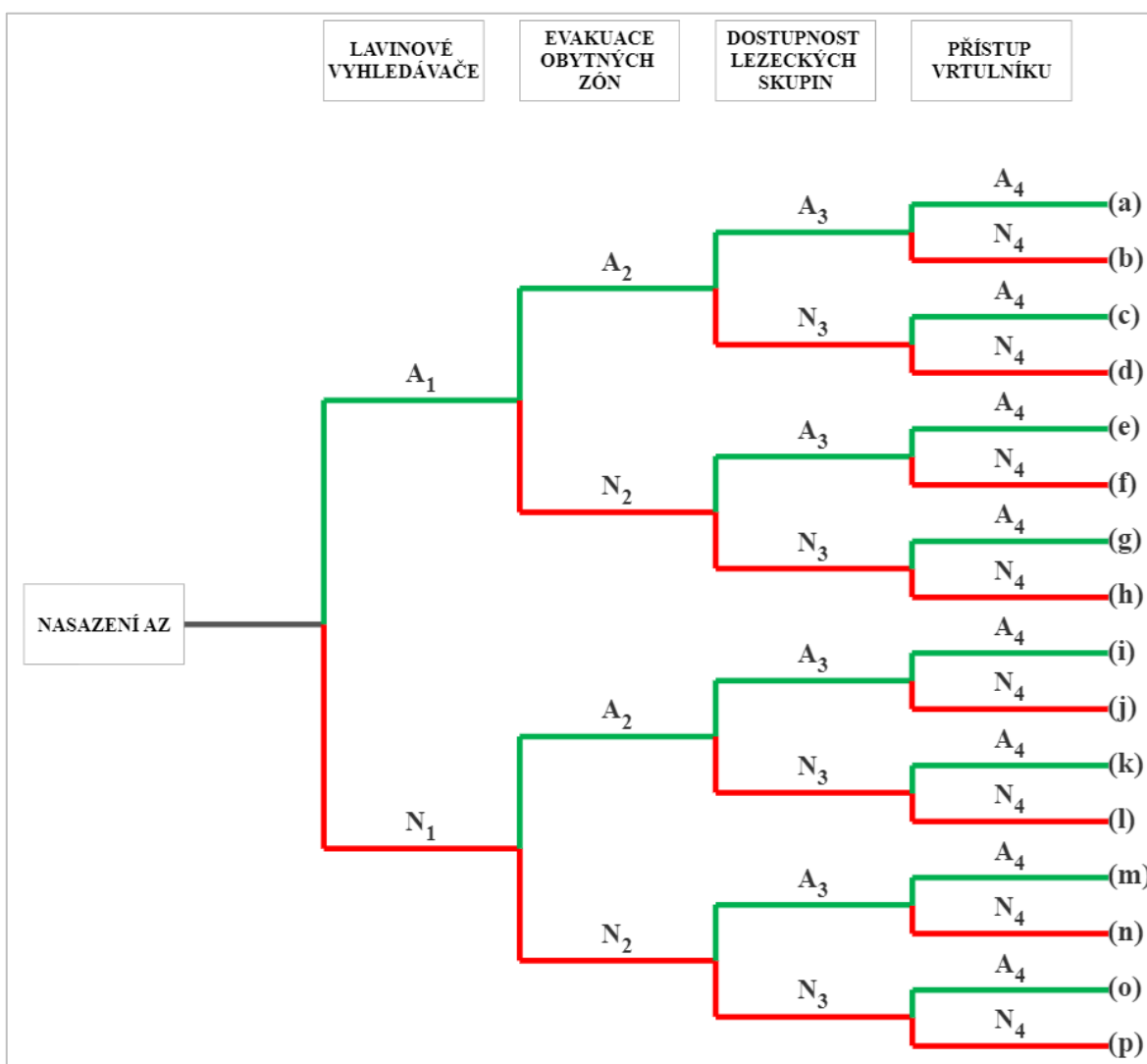
Obrázek 6 Analýza stromu poruchových stavů

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Takovéto zpracování umožní po doplnění frekvence vzniku jednotlivých událostí výpočet potřeby povolávat jednotky aktivních záloh v rámci IZS ve zkoumané lokalitě. Bohužel neexistuje plošný dlouhodobý rozbor lavinové problematiky a pokus o konkrétní výpočty by měl pouze orientační formu. Zde pro pokračování postačí dosavadní výsledky.

Analýza stromu událostí po nasazení jednotek Aktivní zálohy u mimořádné situace

Výsledek předchozí metody nám zpustil povolání vojáků aktivní zálohy k řešení lavinové krize. Analýza stromu událostí použije tuto skutečnost jako iniciační událost a představí sled následných událostí (ČSN EN 62502, 2001).

Obrázek 7 Analýza stromu událostí

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Zmírňujícími faktory bylo vybráno použití lavinových vyhledávačů a sond, které při aktivaci odstraní potřebu pátracích družstev, evakuace obytných zón, eliminující vyprošťovací práce z lavinou zavalených obydlí, dostupnost lezeckých skupin, která přenechá výškové práce na profesionálech, a přístup vrtulníku ke zraněnému a nemusí tedy dojít k transportu pomocí lyží.

Přiřazené hodnoty faktorů podle zvoleného poměru výskytu:

- Lavinové vyhledávače 0,1
- Dostupnost lezeckých skupin 0,9
- Evakuace obytných zón 0,1
- Přístup vrtulníku 0,66

Vyhodnocující tabulka stromu událostí (Příloha P I) udává pravděpodobnost využití jednotek u konkrétních skladeb činností po povolání k mimořádné události.

Příloha P II ukazuje možnou formu spojení metody stromu poruchových stavů a stromu událostí, kde první metoda určuje frekvenci iniciační události metody druhé. Toto zobrazení se nazývá bow-tie (motýlek).

Dotazníkové šetření vojáků prošliých cvičením s Horskou službou v Tisé

Přílohy P: IV obsahují listy s otázkami připravenými pro absolventy cvičení z pěší roty. Cílem je odhalit nedostatky proběhlých zaměstnání z pohledu jednotlivých vojáků a využití těchto znalostí při plánování obdobného cvičení v budoucnu (Horák, 2004; Krbová, 2016).

První sada otázek udává kontext dotazované osoby. Hodnoty nejsou matematicky zpracovávány, ale mohou ukázat na odlišné rysy odpovědí v určitých kategoriích dotazovaných.

Otázky spadající pod číselné hodnocení jsou rozděleny na jednotlivá zaměstnání a hodnocení instruktorů Horské služby. Takto je možné odhalit nedostatky cvičení způsobené konkrétní přípravou a vyhodnotit úspěšná a neúspěšná zaměstnání. U teoretické přípravy jsou posuzována kritéria složitosti cvičení, materiálního zabezpečení a časové výměry. Praktické mají nahrazenou složitost posouzením náročnosti.

Tabulka 5 Vyhodnocovací tabulka dotazníkového šetření vojáků pěší roty

Subjekt hodnocení	Nad očekáváníí	Očekávaná hodnota	Pod očekáváníí
Jednotlivá zaměstnání	3–7	8–10	11–15
Společné cvičení	30–80	81–99	100–150
Průvodní aspekty	>90 %	90–75 %	<75 %
Pravidelné cvičení	>50 %	50 %	<50 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Bodové ohodnocení vyplněných dotazníků se porovná s hodnotami v tabulce a přiřadí se míra úspěšnosti. Těmi jsou zvoleny úrovně „Nad očekáváníí“, „Očekávaná hodnota“ a „Pod očekáváníí“. V případě nadprůměrných výsledků budou zaměstnání prohlášena za úspěšná a v případě uvedení cvičení v pravidelné se s nimi bude pracovat. Očekávaně hodnocené zaměstnání bude možné zařadit do souboru osvědčených po vyřešení konkrétních nedostatků vyplývajících z šetření. V případě nalezení podprůměrných výsledků se zhodnotí, zda je příprava vhodná k přepracování, či k celkové terminaci a nahrazení zaměstnáním novým.

Arch šetření je zakončen prostorem pro vlastní poznámky k proběhlému cvičení. Úsek pro vyplnění dotazníku vojáky je zaznamenán v časovém plánu (Příloha P III) poslední den aktivního cvičení. Vyhodnocení provádí velitel roty po ukončení zaměstnání.

Kontrolní seznam Velitele roty Aktivní zálohy pro cvičení v Tisé

Slouží jako pomůcka veliteli roty připravujícího a účastnícího se cvičení spolu s vojáky z aktivních záloh. Kontrolní seznam uvedený příkladem je složen z pevně zvolených činností v přímém sledu, kde může dojít k řešení jednotlivých kroků až po splnění všech jemu předcházejících (Horák, 2004; Krbová, 2016).

Kontrolní seznam Velitele roty AZ Cvičení Tisá 29.01. - 04.02.2023			Kontrolní seznam Velitele roty AZ Cvičení Tisá 29.01. - 04.02.2023			Kontrolní seznam Velitele roty AZ Cvičení Tisá 29.01. - 04.02.2023		
Den 0			Den 2			Den 4		
1.	Ubytování		19.	Snídaně		38.	Snídaně	
2.	Doprava		20.	Příprava materiálu		39.	TP: Z. postupy	
3.	Prostory kasárny		21.	Zajištění večeře		40.	Příprava materiálu	
4.	Materiál		22.	PP: Zrychlený přesun		41.	Zajištění večeře	
5.	Informování jednotky		23.	Oběd		42.	PP: Vyprošťování	
6.	Studená strava		24.	Údržba materiálu		43.	Údržba materiálu	
7.	Zdravotní materiál		25.	Večeře		44.	TP: Organizace z. akcí	
Den 1			26.	Poučení BOZP		45.	Večeře	
8.	Nástup na cvičení		27.	TP: Slaňování		Den 5		
9.	Vstupní prohlídka		28.	Večeře		46.	Snídaně	
10.	Výdej materiálu		Den 3			47.	Úklid prostor	
11.	Výdej studené stravy		29.	Snídaně		48.	Vyhodnocení cvičení	
12.	Oběd		30.	Příprava materiálu		49.	Oběd	
13.	Přesun do prostoru Tisá		31.	Zajištění večeře		50.	Přesun	
14.	Ubytování		32.	PP: Slaňování		51.	Výstupní l. prohlídka	
15.	Poučení BOZP		33.	Oběd		52.	Navrácení materiálu	
16.	TP: Topografie		34.	PP: Vyhledávače		53.	Ukončení zaměstnání	
17.	Večeře		35.	Údržba materiálu		Den 00		
18.	TP: Radiospojení		36.	Večeře		54.	Posudky	
			37.	Vyhodnocení Přesun		55.	Dotazníkové šetření	
						56.	Vyhodnocení H. službou	
						57.	Finanční náležitosti	
						58.	Závěrečná zpráva	

Obrázek 8 Příklad kontrolního seznamu Velitele roty AZ

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Den 0 je soupis úkonů potřebných k naplnění před zahájením samotného cvičení. Je zde řešeno připravení ubytovacích prostor ve Vojenském prostoru Tisá, zajištění autobusového přesunu z prostor kasáren a zpět, samotné využití plochy a skladu dolních kasáren 31. pluku radiální, chemické a biologické ochrany v Liberci, sestavení seznamu potřebného materiálu a zajištění půjčení nestandardních prostředky ke cvičení, rozeslání předběžných informací jednotce obsahující čas a místo konání, záměr a základní popis činností a seznam vlastního materiálu k zajištění, dále je zde vzpomínáno na zásoby studené stravy a nutného zdravotního materiálu.

Den 00 představuje činnosti po ukončení cvičení a je složen výhradně z administrativních úkonů. Velitel se zde může věnovat psaní posudků jednotlivých vojáků k proběhlému cvičení a vyhodnocení dotazníkového šetření. Po spojení se s horskou službou dojde ke

společnému zhodnocení cvičení a prozkoumání naplnění cílů cvičení. Před úplným završením podnikne revizi finančních náležitostí obsahující náklady cvičení a výplaty za nasazení. Zaškrtnutím posledního kroku po sepsání závěrečné zprávy je možné cvičení prohlásit za plně ukončené.

ZÁVĚR

K naplňování dílčích cílů začalo docházet již v teoretickém úvodu práce. Kdy byly čtenáři představeny pojmy civilní ochrany a aktivní zálohy. Následovala kapitola s bezpečnostními trendy, kde byly popsány rizikové události, a došlo tak k naplnění třetího dílčího cíle. Poslední byl znázorněn v počátcích praktické části, která zmiňovala propojení témat práce při plnění záchranných prací. Těchto čtyř dílčích cílů bylo využito pro naplnění hlavního cíle, když implementací jimi zajištěnými daty v analytické části vznikl plán cvičení.

Výstup práce se dá rozdělit na dvě odlišitelné části. Ta první se dá nazvat jako odůvodňovací, používá analytické metody SWOT, FTA a ETA ke znázornění důležitosti plánu cvičení. Druhou částí je tedy samotný plán. Ten využívá harmonogramu, dotazníku a kontrolního seznamu. Výsledný plán cvičení je možné s drobnými změnami použít i při zaměstnání jiného útvaru či zařízení.

V rámci utváření plánu pro společné cvičení byly odhaleny obecně neznámé problémy existující v oblasti tématu práce. V rámci aktivních záloh to jsou skutečné stavy vybavenosti materiálem, protože i když tabulky diktují určitý počet půjčeného vybavení mezi záložáky, realita je někdy lehce jiná a k naplnění určitých cvičení bývají tito vojáci odkázáni k pořizování si prostředků na vlastní náklady. Jedná se o postřehy obdržené z vlastních zkušeností, jsou samozřejmě subjektivní a liší se s každým jedincem a útvarem. Pro plánování cvičení byl mimo „nafasovaný“ materiál problém v odhadnutí reálného počtu účastníků cvičení. Rozdíl mezi vojáky záložáky a vojáky z povolání je dobrovolnost podstoupení cvičení. Je tedy možné, že na cvičení roty o 120 vojácích v aktivní záloze se dostaví pouhých 30 osob. Posledním zpozorovaným problémem ze strany Aktivní zálohy byla nevěřejnost veškerých informací. Překážka nezahrnující Aktivní zálohu byla odhalena při analytickém rozboru hrozby, kdy byl zjištěn fakt, že neexistují na území souhrnná data o výskytu sněhových lavin. Zavedení podobného sběru informací by mělo v budoucnu vliv na výpočty konkrétních potřeb a zajistilo by snadnější řešení mimořádných situací.

K otázce možného rozšíření práce lze zmínit i další činnosti Horské služby České republiky, kterých nebylo v rámci cvičení využito. Jsou jimi například kynologie, využívání záchranných psů k vyhledávání osob, polární medicína, řešící třeba poranění chladem, nebo i záchranné práce mimo zimní období. Plánování budoucích cvičení by tak tedy nemuselo být omezeno pouze na zimní období, ale například se dá řešit společné letní zaměstnání. Další možná cesta je zvolením mezinárodní úrovně, laviny jsou zde opakovaně

se vyskytující události, a opakem tomu není ani v sousedních zemích. Společné zapojení do řešení této otázky ochrany obyvatelstva by mohlo být prospěšné pro budoucnost všech zemí.

O změnách v práci se dá hovořit se zpětnými reakcemi po ukončení plánovaného cvičení. Využije-li Pěší rota Aktivní zálohy šance stát jako průkopník v zavádění pravidelných společných cvičení, postupem času se díky nabývání nových zkušeností eliminují nedostatky a nalezne se ideální metodika nasazení jednotek Aktivní zálohy na pomoc při činnostech civilní ochrany.

Armáda již v minulých letech provedla organizační změny týkající se záchranných útvarů v České republice, bylo to jejich rušení. Od letošního roku se do tohoto seznamu připsaly dvě poslední záchranné roty, 151. a 153. Záchranná rota Aktivní zálohy ženijního praporu Olomouc. Skončilo tak tedy fungování takzvaných „oranžových baretů“. Není to však z důvodu zaniknutí potřeby řešit mimořádné situace, ale naopak by tyto úkoly měl být schopný vyřešit jakýkoli útvar bez potřeby specializace. Je tedy ideální čas na téma speciálních cvičení, které byly doposud mimo repertoár klasických činností armádních útvarů. Proč například nezačít společným cvičením zařízení civilní ochrany a jednotky Aktivní zálohy Ozbrojených sil České republiky?

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Aktivní záloha, 2014 [online]. Ministerstvo obrany [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://aktivnizaloha.army.cz/dobrovolne-vojenske-cviceni>

Army, 2023 [online]. Ministerstvo obrany ČR [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/zaloznici-budou-poprve-nasazeni-v-boji-proti-pandemii-228935/>

ATE, 2023 [online]. AIR - TRANSPORT EUROPE, spol. s r.o. [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.ate.sk/sk/o-nas/ate/>

BELLAL, Annyssa a Stuart CASEY-MASLEN. *The Additional Protocols to the Geneva Conventions in Context*. Oxford University Press, 2022. ISBN 9780192695444.

ČESKO. Sdělení č. 168/1991 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a konfliktů nemajících mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977 In: *Sbírka zákonů České a Slovenské Federativní Republiky*. 1991, částka 35, s. 801-836. ISSN 1210-0005.

ČESKO. Ústavní zákon č. 110 ze dne 22. dubna 1998 o bezpečnosti České. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5386-5387. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 219 ze dne 14. září 1999 o ozbrojených silách České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 76, s. 3693-3703. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000a, částka 73, s. 3461-3474. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 240 ze dne 28. června 2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000b, částka 73, s. 3475-3487. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 241 ze dne 28. června 2000 o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000c, částka 73, s. 3488-3498. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Nařízení vlády č. 463 ze dne 27. listopadu 2000 o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci

a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000d, částka 132, s. 7212-7213. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Vyhláška č. 328 ze dne 5. září 2001 Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 127, s. 7447-7464. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Vyhláška č. 380 ze dne 9. srpna 2002 Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 133, s. 7730-7746. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 585 ze dne 4. listopadu 2004 o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 201, s. 10934-10945. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 45 ze dne 13. ledna 2016 o službě vojáků v záloze. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016a, částka 17, s. 450-459. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č.47 ze dne 13. ledna 2016, kterým se mění zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016b, částka 17, s. 463-490. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Vyhláška č. 287 ze dne 5. září 2016 o rozsahu a způsobu poskytování proviantních a výstrojních náležitostí vojákům v záloze ve službě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016c, částka 111, s. 4396-4402. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Vyhláška č. 357 ze dne 25. října 2016 o zdravotní způsobilosti k výkonu vojenské činné služby. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016d, částka 142, s. 5426-5551. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 294 ze dne 17. srpna 2017, kterým se mění zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2017, částka 103, s. 3201-3202. ISSN 1211-1244.

Český červený kříž, 2023 [online]. ČČK [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/>

ČSN EN 62502. *Techniky analýzy spolehlivosti - Analýza stromu událostí (ETA)*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2001. 44 s. Třídící znak 01 0676.

ČSN EN 61025. *Analýza stromu poruchových stavů (FTA)*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2007. 48 s. Třídící znak 01 0676.

ČTK. Ženě zasypané lavinou nikdo nepomohl. Záchranáři kritizují skialpinisty. In: *zpravy.aktualne.cz* [online]. 21.3.2021 [cit. 2023-04-28]. Dostupné: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/skialpinistce-kterou-zasypala-lavina-nikdo-nepomohl-stezuji/r~24e79f108a5411eb99faac1f6b220ee8/>

DSA, 2023 [online]. DSA a.s [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://dsa.cz/index.php/o-nas>

European Commission [online]. the Directorate-General for Communication [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_en

European Union. Copernicus. The Emergency Management Service – Mapping [online]. 2023 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://emergency.copernicus.eu/mapping/ems/emergency-management-service-mapping>

FRANĚK, Ondřej. Systém zdravotnické záchranné služby v ČR. In: *zachrannasluzba.cz* [online]. [2023-04-28]. Dostupné z: <https://zachrannasluzba.cz/system-zzs-v-cr/>

HALAŠKA, Jiří a Rebeka RALBOVSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru*. Praha: ČVUT v Praze, 2016. ISBN 978-80-01-05982-1.

HORÁK, Rudolf a kolektiv. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde Praha, 2004. ISBN 80-7201-471-4.

Horská služba, 2023 [online]. Horská služba ČR, o.p.s. [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.horskasluzba.cz/>

HORYDOLY. Smrt pod Malou kopou 1968. In: *horydoly.cz* [online]. 20.3.2018 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.horydoly.cz/lyzari/smrt-pod-malou-kopou-1968.html>

HRADIL, Jaroslav a kolektiv. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Vydání první. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta Logistiky a krizového řízení, 2018. ISBN 978-80-7454-774-4.

HYLÁK, Čestmír a Ján PIVOVARNÍK. *Individuální a kolektivní ochrana Obyvatelstva ČR*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2016. ISBN 978-80-87544-18-1.

JANKŮ, Tereza a Pabla JEŘÁBKOVÁ. Žena vyproštěná z laviny v Krkonoších zemřela. In: *idnes.cz* [online]. 27.12.2008 [2023-04-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/zena-vyprostena-z-laviny-v-krkonosich-zemrela.A081227_102344_krimi_jte

JELLEN, Libor. *Konfliktní regiony světa: Evropa*. Vydání první. Praha: České geografické společnosti, 2021. ISBN 978-80-87476-06-2.

JUŘÍČEK, Ludvík a Petr ROŽŇÁK. *Bezpečnost, hrozby a rizika v 21. století*. Vydání první. Ostrava-Přívoz: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-201-3.

KAVAN, Štěpán a kolektiv. *Bezpečná společnost – aktuální otázky krizového managementu*. Vydání první. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015. ISBN 978-80-87472-85-9.

KAVAN ET AL., Štěpán, 2022. Nestátní neziskové organizace, dobrovolníci a možnosti spolupráce při mimořádných událostech. Praha: NLN, s. 66-79. ISBN 978-80-7422-833-9.

KUTHAN, Pavel J. Vznik Aktivní zálohy (vývoj v letech 1999-2003). In: *Valka.cz* [online]. 19.5.2018 [cit. 2023-4-28]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/15646-Historie-a-vyvoj-Aktivni-zalohy-ACR-2->

Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky* [online]. Praha, 2015. ISBN 978-80-7488-497-9

KORECKI, Zbyšek, Monika CABICAROVÁ, Petr ROŽŇÁK a Samuel Antwi DARKWAH. *Distribuce humanitární pomoci a udržitelnost subjektů v humanitární operaci*. Ostrava: Key Publishing, 2015. ISBN 978-80-7418-244-0.

Krajské vojenské velitelství Liberec, 2014 [online]. Ministerstvo obrany. [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://kvv-liberec.army.cz/>

KRBOVÁ, Jana. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-587-1.

Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. 335 stran. ISBN 978-80-7616-097-2.

KROGERUS, Mikael a Roman TSCHÄPPELER. *Knih rozhodnutí: 50 grafických modelů pro strategické rozhodování*. Vydání první. Přeložila Kateřina Prešlová. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1311-6.

MARTINOVÁ, Susan a Abbie TAYLOROVÁ. *Humanitarian Crises and Migration*. Routledge, 2014. ISBN 9780415857321

MICHNA, Pavel. *Nasazení Aktivních záloh AČR v operacích na domácím území* [online]. Brno, 2014 [2023-04-28]. Diplomová práce. Fakulta sociálních studií, Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce Miroslav Mareš.

MIKA, Otakar J. a Milan ŘÍHA. *Ochrana obyvatelstva před následky použití zbraní hromadného ničení*. Vydání první. Praha: Námořní akademie České republiky, 2011. ISBN 978-80-87103-31-9.

North Atlantic Treaty Organization, [online]. NATO [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.nato.int/cps/en/natohq/index.htm>

NOVÁK, Vladimír. *Armáda v Liberci a Libereckém kraji*. Vydání první. Liberec: Knihy 555, 2008. ISBN 978-80-86660-27-1.

PARKAN, František a kolektiv. *Nástin historie ochrany obyvatelstva I.. Od počátku dějin lidstva do roku 1795*. Vydání první. Praha: Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3564-4.

ŘEHÁK, David, Bohumír MARTÍNEK a Petra LEGIERSKÁ, 2019. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb. 2. rozšířené vydání*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-220-7.

SMIL, Vaclav. *Globální katastrofy a trendy. Příštích padesát let*. Vydání první. Přeložil Pavel Kaas. Praha: Kniha Zlín, 2017. ISBN 978-80-7473-528-8.

ŠTENCLOVÁ, Miroslava. Skončilo celorepublikové cvičení vojáků aktivní zálohy HRADBA 2021. In: *czdefence.cz* [online]. 23.9.2021 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/clanek/skoncilo-celorepublikove-cviceni-vojaku-aktivni-zalohy-hradba-2021>

TALACKO, Martin. Jednotky požární ochrany. In: *Hasici-online.cz* [online]. 17.2.2014 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <http://www.hasici-online.cz/jednotky-porarni-ochrany/>

TEV. Padesát let od ničivého zemětřesení v Peru. Pod Huascaránem zahynuli i českoslovenští horolezci. In: *ct24.ceskatelevize.cz* [online]. 31.5.2020 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3107693-padesat-let-od-niciveho-zemetreseni-v-peru-pod-huascaranem-zahynuli-i-ceskoslovensti>

The White House. National security strategy. In: *whitehouse.gov* [online]. 12.10.2022 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>

Vaňura, Miroslav. *Legendy českého záchrannářství*. Praha: XYZ, 2019. ISBN 978-80-7597-237-8.

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum Press, 2022. ISBN 978-80-246-5067-8.

ZADRAŽILOVÁ, Jitka. Lavina ve francouzských Alpách zabila šest lidí. In: *Novinky.cz* [online]. 9.4.2023 [cit. 2023-4-23]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-lavina-zabijela-40428176>

ZILLMER, Hans-Joachim. *Země versus katastrofy*. Jak náš svět utvářejí náhlé přírodní změny. Vydání první. Přeložil Jiří Pondělíček. Praha: Euromedia Group, 2013. ISBN 978-80-242-3891-3.

ZVOLÁNEK, Jan. V Krkonoších našli tělo snowboardisty zavaleného obří lavinou. In: *idnes.cz* [online]. 22.3.2008 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/v-krkonosich-nasli-telo-snowboardisty-zavaleneho-obri-lavinou.A080322_190011_zahranicni_spi

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BRS	Bezpečnostní rada státu
CEMS	Copernicus Emergency Management Service
CEPC	Výbor pro civilní nouzové plánování
CIWIN	Výstražná informační síť kritické infrastruktury
CNP/IS	Mezinárodní zaměstnanci CNP
CPG	Copernicus Emergency Management Service
DRMKC	Znalostní centrum Evropské komise pro řízení rizik katastrof
EADRCC	Euroatlantické koordinační středisko pro řešení mimořádných událostí
ECPP	Evropský soubor civilní ochrany
EECP	Nástroj pro mimořádnou podporu
EMSA	Evropská agentura pro námořní bezpečnost
EPCIP	Evropský program na ochranu kritické infrastruktury
ERCC	Střediska pro koordinaci odezvy na mimořádné události
ESI	Nástroj pro mimořádnou podporu
EU	Evropská unie
EUCPM	Mechanismus civilní ochrany EU
IRCSG	Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby
IZS	Integrovaný záchranný systém
JHAFG	Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny
LC	Výbor pro logistiku
NATO	Severoatlantická aliance
PROCIV	Pracovní skupina pro civilní ochranu
RC	Výbor pro odolnost
TG	Skupina pro dopravu
UKŠ	Ústřední krizový štáb

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Přehled vojenských útvarů teritoriálních sil aktivní zálohy	19
Obrázek 2 Dislokace stanic Horské služby	40
Obrázek 3 Znak KVV Liberec	41
Obrázek 4 Znak AZ KVV Liberec	41
Obrázek 5 Výsledný graf SWOT analýzy	50
Obrázek 6 Analýza stromu poruchových stavů	51
Obrázek 7 Analýza stromu událostí	52
Obrázek 8 Příklad kontrolního seznamu Velitele roty AZ	55

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Silné stránky SWOT analýzy.....	45
Tabulka 2 Slabé stránky SWOT analýzy	46
Tabulka 3 Příležitosti SWOT analýzy	47
Tabulka 4 Hrozby SWOT analýzy.....	48
Tabulka 5 Vyhodnocovací tabulka dotazníkového šetření vojáků pěší roty	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Vyhodnocující tabulka stromu událostí

Příloha P II: Analýza bow-tie

Příloha P III: Časový harmonogram cvičení

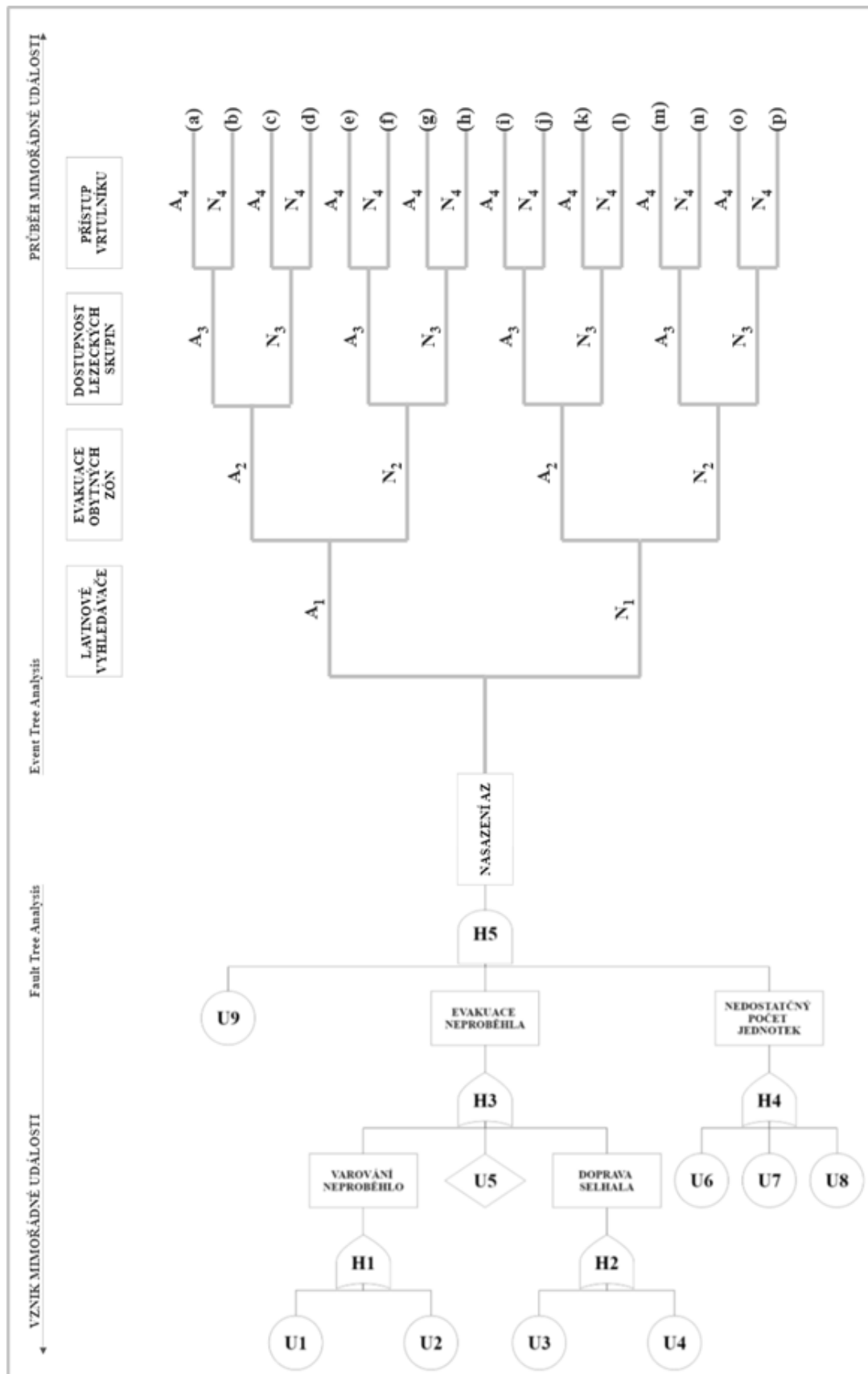
Příloha P IV: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA P I: VYHODNOCUJÍCÍ TABULKA STROMU UDÁLOSTÍ

	ČINNOSTI JEDNOTKY AZ	VÝPOČETNÍ ROVNICE	P
a		$0.1*0.1*0.9*0.66$	1 %
b	Přesun zraněných.	$0.1*0.1*0.9*0.33$	0 %
c	Výškové práce.	$0.1*0.1*0.1*0.66$	0 %
d	Výškové práce. Přesun zraněných.	$0.1*0.1*0.1*0.33$	0 %
e	Vyprošťovací práce.	$0.1*0.9*0.9*0.66$	5 %
f	Vyprošťovací práce. Přesun zraněných.	$0.1*0.9*0.9*0.33$	3 %
g	Vyprošťovací práce. Výškové práce.	$0.1*0.9*0.1*0.66$	1 %
h	Vyprošťovací práce. Výškové práce. Přesun zraněných.	$0.1*0.1*0.9*0.33$	0 %
i	Pátrací akce.	$0.9*0.1*0.9*0.66$	5 %
j	Pátrací akce. Přesun zraněných.	$0.9*0.1*0.9*0.33$	3 %
k	Pátrací akce. Výškové práce.	$0.9*0.1*0.1*0.66$	1 %
l	Pátrací akce. Výškové práce. Přesun zraněných.	$0.9*0.1*0.1*0.33$	0 %
m	Pátrací akce. Vyprošťovací práce.	$0.9*0.9*0.9*0.66$	48 %
n	Pátrací akce. Vyprošťovací práce. Přesun zraněných.	$0.9*0.9*0.9*0.33$	24 %
o	Pátrací akce. Vyprošťovací práce. Výškové práce.	$0.9*0.9*0.1*0.66$	5 %
p	Pátrací akce. Vyprošťovací práce. Výškové práce. Přesun zraněných.	$0.9*0.9*0.1*0.33$	3 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

PŘÍLOHA P II: ANALÝZA BOW-TIE

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

PŘÍLOHA P III: ČASOVÝ HARMONOGRAM CVIČENÍ

Datum	Rota	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
Pondělí 29.01.2024	Pěší rota AZ	Nástup <i>Dolní kazárna</i>	Vstupní lékařská prohlídka		Výdej materiálu	Výdej stravy	Oběd <i>Prostor kazárna</i>	Přesun do Výcvikového prostoru Tisá	Ubytování	Školení BOZP <i>Účebna</i>	Teoretická příprava: Topografie	Teoretická příprava: Topografie	Teoretická příprava: Topografie	Večeře <i>Jídelna</i>	Večeře <i>Jídelna</i>	Teoretická příprava: Radiospojení
Úterý 30.01.2024	Pěší rota AZ	Snídaně <i>Jídelna</i>	Příprava materiálu	Praktická příprava: Zrychlený přesun Oběd												
Středa 31.01.2024	Pěší rota AZ	Snídaně <i>Jídelna</i>	Přesun a Příprava materiálu	Praktická příprava: Slatování												
Čtvrtek 01.02.2024	Pěší rota AZ	Snídaně <i>Jídelna</i>	Teoretická příprava: Záchranné postupy	Praktická příprava: Vyprošťování + Transport Oběd												
Pátek 02.02.2024	Pěší rota AZ	Snídaně <i>Jídelna</i>	Úklid prostorů	Výhodnocení zaměstnání <i>Účebna</i>	Oběd <i>Jídelna</i>	Přesun Kasárna Liberec	Výstupní lékařská prohlídka Vrácení materiálu	Přesun a Údržba materiálu	Teoretická příprava: Organizace záchranných akcí	Večeře <i>Jídelna</i>	Večeře <i>Jídelna</i>	Večeře <i>Jídelna</i>	Večeře <i>Jídelna</i>	Večeře <i>Jídelna</i>	Večeře <i>Jídelna</i>	Večeře <i>Jídelna</i>
Sobota 03.02.2024	Pěší rota AZ	Čerpání volna za výcvik														
Neštěle 04.02.2024	Pěší rota AZ	Čerpání volna za výcvik														

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

PŘÍLOHA P IV - A: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Cvičení Tisá 29.01. - 04.02. 2024					
1. Pohlaví		muž		žena	
2. Věk					_____
3. Odsloužené roky v AZ					_____
4. Počet absolvovaných cvičení					_____
Teoretická příprava: Topografie					
5. Složitost cvičení (5 = nejvíce složité)	1	2	3	4	5
6. Materiální zabezpečení (5 = nedostatečné)	1	2	3	4	5
7. Časová výměra (5 = nedostatečná)	1	2	3	4	5
Teoretická příprava: Radiospojení					
8. Složitost cvičení (5 = nejvíce složité)	1	2	3	4	5
9. Materiální zabezpečení (5 = nedostatečné)	1	2	3	4	5
10. Časová výměra (5 = nedostatečná)	1	2	3	4	5
Praktická příprava: Zrychlený přesun					
11. Náročnost cvičení (5 = nejvíce náročné)	1	2	3	4	5
12. Materiální zabezpečení (5 = nedostatečné)	1	2	3	4	5
13. Časová výměra (5 = nedostatečná)	1	2	3	4	5
Teoretická příprava: Slaňování a Zásady PP					
14. Složitost cvičení (5 = nejvíce složité)	1	2	3	4	5
15. Materiální zabezpečení (5 = nedostatečné)	1	2	3	4	5
16. Časová výměra (5 = nedostatečná)	1	2	3	4	5
Praktická příprava: Slaňování					
17. Náročnost cvičení (5 = nejvíce náročné)	1	2	3	4	5
18. Materiální zabezpečení (5 = nedostatečné)	1	2	3	4	5
19. Časová výměra (5 = nedostatečná)	1	2	3	4	5

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

PŘÍLOHA P IV - B: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Praktická příprava: Lavinové vyhledávače					
20. Náročnost cvičení (5 = nejvíce náročné)	1	2	3	4	5
21. Materiální zabezpečení (5 = nedostatečné)	1	2	3	4	5
22. Časová výměra (5 = nedostatečná)	1	2	3	4	5
Teoretická příprava: Záchranářské postupy					
23. Složitost cvičení (5 = nejvíce složité)	1	2	3	4	5
24. Materiální zabezpečení (5 = nedostatečné)	1	2	3	4	5
25. Časová výměra (5 = nedostatečná)	1	2	3	4	5
Praktická příprava: Vyprošťování + Transport					
26. Náročnost cvičení (5 = nejvíce náročné)	1	2	3	4	5
27. Materiální zabezpečení (5 = nedostatečné)	1	2	3	4	5
28. Časová výměra (5 = nedostatečná)	1	2	3	4	5
Teoretická příprava: Organizace záchranných akcí					
29. Složitost cvičení (5 = nejvíce složité)	1	2	3	4	5
30. Materiální zabezpečení (5 = nedostatečné)	1	2	3	4	5
31. Časová výměra (5 = nedostatečná)	1	2	3	4	5
Hodnocení členů Horské služby					
32. Znalosti instruktorů (5 = nejméně imponující)	1	2	3	4	5
33. Srozumitelnost postupů (5 = nepraktické)	1	2	3	4	5
34. Fyzická zdatnost (3 = shodná s AZ)	1	2	3	4	5
35. Strava v průběhu cvičení	dostatečná		nedostatečná		
36. Ubytovací prostory	dostatečné		nedostatečné		
37. Doba na odpočinek	dostatečná		nedostatečná		
38. Jsem pro zavedení pravidelných cvičení s Horskou službou	ano		ne		
Vlastní návrhy ke cvičení:					